

Kommunestyre

Møtedato: 15.12.2022	Fra kl. 10:00	Til behandling: Sakene
Møte nr: 10/2022	Til kl. 16:15	Møtested: Kommunestyresalen, administrasjonsbygget

TILSTEDE PÅ MØTET:**Medlemmer**

	Parti
Elisabeth Sollihaug	AP
Embla Sofie K. Sørensen	AP
Geir Mosti	AP
Hilde Johanne Dybwad	AP
Kathrine Moan Larsen	AP
Nils-Christian Steinbakk	AP
Trine Nordvik Løkås	AP
Vegard Setså	AP
Wiggo Lund	AP
Kassandra Eleni Bredrup Petsa	FRP
Stian Stenberg	FRP
Christian Bringsli	H
Marianne Tverå	H
Ronny Borge	H
Anne Helene Godding	R
Per-Gunnar Kung Skotåm	R
Audun Dahl	SP
Karl Gunnar Strøm	SP
Marlen Rendall Berg	SP
Richard Furnes Skagen	SP
Øystein Gangstø	SP
Anne Fagerthun Stenhammer	SV

Varamedlemmer

	Parti
Marit Stemland	FRP
Michael Sagnes	FRP
Asbjørn Hjemås	H
Per Kristen Løkås	H
Ester Karlotte Wollbakk	KRF
Tor-William B. Paasche	SV

Andre:

Berit Vestvann Johnsen
Ellen Beate Lundberg
Erik Alvestad
Frank Raimond Zahl
Geir Pettersen
Helge Delphin Akerhaugen
Hilde Christine Sørensen
Ingrid Steen Navjord
Ketil Hugaas
Laila Olsen Finvik
Monica Johansen

Morten Pedersen
Per Håkon Hanssen
Reidunn Bjørnådal Storli
Rune Reisænen
Therese Eriksen
Tom Seljeås
Tone Zakariassen

Møtenotater:

Møtet var innkalt på lovlig måte. Møtet var kunngjort i distriktets lokalaviser, og dokumentene var utlagt til ettersyn på kommunens hjemmeside.

Ordfører Marlen Rendall Berg og varaordfører Ronny Borge ledet møtet.

Det var ingen merknader til innkallinga.

Kommunestyret fikk se og høre kulturinnslag fra kulturskola.

Sakslista ble enstemmig godkjent.

Det var ingen inhabilitet.

Dagsorden ble enstemmig godkjent.

Elisabeth Sollihaug (AP) fikk innvilget permisjon under åpning av møtet.

Michael Sagnes (FRP) innvilget permisjon på slutten av debatten i sak 96/22. Marit Stemland (FRP) trådte inn.

UNDERSKRIFTER:

Vi bekrefter med våre underskrifter at møteboken er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet:

Fauske 20.12.22

Berit Vestvann Johnsen
formannskapssekretær

Marlen Rendall Berg
ordfører

representant

representant

Protokollen er godkjent av kommunestyret i møte nr   den

Saksliste

Saksnr.	Sakstittel
096/22	Årsbudsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026
100/22	Grunnrenteskatt på havbruk – Høring

096/22: Årsbudsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026

Vedtatt som innstilling fra Formannskapet - 29.11.2022

Innstilling til kommunestyret:

1. Strategisk innretning

- a. Fauske kommune har over år hatt et for høyt driftsnivå i forhold til inntektene. Kommunen er innmeldt i ROBEK. Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 er kommunens juridisk bindende tiltaksplan for å komme ut av ROBEK.
- b. I budsjett 2023 og økonomiplan 2023–2026 skal driftsnivået reduseres slik at inndekking av det akkumulerte underskuddet på 127,8 MNOK kr. (iht. budsjett 2023 og prognoser for 2022) kan starte fra og med regnskapsåret 2024.
- c. For å lykkes med nødvendig omstilling legges prinsippene bak kommunaløkonomisk bærekraft (KØB) til grunn, jmf. vedtatt samfunnsplan. Alle politiske beslutninger i Fauske kommune skal vurderes opp mot konsekvensen beslutningen vil få for oppfyllelsen av kriteriene i KØB; netto driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond.
- d. Lånegjelden til investeringer på ca. 1,4 milliarder kr kan ikke innfris på kort sikt. Kommunens fokus skal i økonomiplanperioden derfor være å skape balanse i driftsbudsjettet og positivt netto driftsresultat.
- e. I 2025 skal driftsresultatet være på 20 mill. kr, og i 2026 skal netto driftsresultatet være økt til 40 mill. kr. I økonomiplanperioden 2026–2027 skal mindreforbruket benyttes til å redusere det opparbeidede underskuddet. Fra 2028 skal netto driftsresultat benyttes til å bygge opp disposisjonsfond.
- f. Ved utgangen av 2031 skal nivået på netto driftsresultat og disposisjonsfondet være i tråd med de finansielle måltallene i KØB.
- g. Netto driftsresultat skal fra 2032 bidra til ekstraordinær nedbetaling av gjeld.

2. Økonomiplan 2023–2026

- a. Økonomiplanen 2023-2026 vedtas med de retningsgivende mål og premisser samt økonomiske drifts- og investeringsrammer som er nedfelt i forslag til økonomiplan for Fauske kommune.
- b. Som følge av innmeldingen i ROBEK må Fauske kommune fastsette en juridisk bindende tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse. Budsjett 2023 og økonomiplanen 2023–2026 fastsettes som Fauske kommunes tiltaksplan. Tiltaksplanen omfatter også langtidsplanperioden 2026–2029. Fra 2026 og utover i neste langtidsplanperiode vedtas årsbudsjettene med et mindreforbruk på minst 40 mill. kr per år, inntil det

akkumulerte merforbruket er dekket inn fullt ut.

3. Finansielle måltall

- a. Netto driftsresultat ved utgangen av økonomiplanperioden skal være 2 %. I neste langtidsplanperiode skal netto driftsresultat være 5 %.
- b. Gjeldsgraden skal ikke økes i perioden 2023–2026. Det kan likevel tas opp lån der renter og avdrag betales av andre, og at netto driftsresultat ikke påvirkes.
- c. Disposisjonsfond kan ikke bygges opp ettersom kommunen er i ROBEK, og måltallet er derfor 0% i perioden 2023–2026. Det finansielle måltallet for disposisjonsfond endres dersom kommunen blir utmeldt fra ROBEK før 2026.

4. Budsjett 2023

- a. Budsjett 2023 for Fauske kommune vedtas med alle tiltak slik de foreligger.
- b. Budsjetttrammer for 2023 for Fauske kommune fastsettes som bindende for alle enheter, og skal ikke overskrides uten at det skjer etter samtykke fra bevilgende myndigheter etter fullmakter gitt i reglement for delegering av myndighet i budsjettsaker.
- c. Kommunedirektøren kan gjøre tekniske budsjettreguleringer (f.eks. korrigerer mellom tjenester, fordeling av tiltak, mv.) innad i tjenesteområdene, så lenge sum bevilgninger nettodrift for hvert tjenesteområde, jf. tabell 5, ikke påvirkes.
- d. Kommunedirektøren kan gjøre tekniske budsjettreguleringer mellom tjenesteområdene og fellesområder for å fordele avsetninger til lønnsoppgjør, forsikringer, mv., så lenge sum bevilgninger drift netto for kommunen, jf. tabell 5, ikke påvirkes.
- e. Kommunedirektøren gis fullmakt til å øke kassakreditrammen til kr 300 000 000,- ved behov for økt likviditet.
- f. Det er budsjettert med en inntekt på 14,18 MNOK i integreringstilskudd. Av disse er 3,79 MNOK basert på bosetting av 20 nye flyktninger i 2023. Det er i den forbindelse budsjettert et tilsvarende beløp på fellesområdet Oppvekst og opplæring, som foreslås øremerket til bosetting av nye flyktninger etter behov og faktisk bosetting. Kommunedirektøren gis fullmakt til å regulere disse 3,79 MNOK fra fellesområdet Oppvekst og opplæring til enheter innen

Oppvekst og opplæring, basert på behov og faktisk bosetting.

- g. Skatt på inntekt og formue skrives ut etter høyest lovlige sats.
- h. For skatteåret 2023 skal det skrives ut eiendomsskatt for faste eiendommer i hele Fauske kommune, jf. lov om eieendomsskatt til kommunane (esktl.) § 2 og § 3 første ledd, bokstav a. For eiendomsskatteåret 2023 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsett grunnlag» i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteoven §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2023 være lik 3/7 av differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018–2021 som er forårsaket av nye verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringsseiendom.
- i. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2023 er 7 promille, jf. esktl. § 11 første ledd. Differensiert skattesats for eiendommer med selvstendige boenheter for skatteåret 2023 er 4 promille, jf. esktl. § 12 bokstav a. Den samme satsen skal også legges til grunn for fritidsboliger.
  - ii. Bunnfradraget for alle selvstendige boenheter bortfalt fra 2021. Alle selvstendige boenheter skal i 2023 ha et bunnfradrag på kr 0,- som trekkes fra i takstgrunnlaget, jf. esktl. § 11 annet ledd.
  - iii. Det gis fritak for eiendomsskatt for bygninger som eies og drives av lag og foreninger og som benyttes til deres primærvirksomhet, jf. esktl. § 7 bokstav a. Drives det kommersiell virksomhet i hele eller deler av bygget/eiendommen betales eiendomsskatt for den del der kommersiell drift skjer.
  - iv. Det gis fritak for eiendomsskatt for boliger bygd de siste fem år, jf. esktl. § 7, bokstav c.
  - v. Eiendomsskatten skrives ut i to terminer, jf. esktl. § 25 første ledd. Første termin forfaller til betaling 31. mars og andre termin forfaller til betaling 30. september.
  - vi. Takstvedtektene for eiendomsskatt i Fauske kommune av 22.5.2014 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2023, jf. esktl. § 10. Iht. esktl. § 8 A-2 første ledd annet punktum skal skattegrunnlaget for bolig og fritidsbolig settes til verdien av eiendommen multiplisert med 0,7.
  - vii. Takstene fastsatt med virkning for skatteåret 2015, skal gjelde frem til kommunestyret fatter vedtak om ny alminnelig taksering eller kontorjustering, jf. esktl. § 8 A-4.

gjennomføre nødvendige tiltak for å få en bærekraftig drift. Jobben med å få kontroll på økonomien har vært hovedmålet, og jobbet målrettet med siden valget høsten 2019. Det gir resultater og økonomien blir bedre år for år, og arbeidet må fortsette både i 2023 og i flere år fremover.

Budsjettet 2023 har vært jobbet mye med i inneværende år. Det har vært bred forankring blant ansatte og tillitsvalgte, og politikken har også kommet med innspill gjennom året til det kommende budsjettet. Kommunedirektøren skal ha honnør for å legge til rette for at mange involveres. Fra de ansatte hører vi at dette er den beste budsjettprosessen de har vært med på noen gang i Fauske.

Grunnet den krevende økonomiske situasjonen som kommunen står i, den brede involveringen som er gjort og det gode grunnlaget som kommunedirektøren har lagt frem, er det ikke mye det politiske flertallet vil endre på i endelig vedtak. Når de ansatte har fått satt såpass avtrykk i budsjettet, og det er bred forståelse for at driften må reduseres for å komme på rett kjøll igjen, så ønsker det politiske flertallet å vise at vi tar ansvar ved å ikke øke drifta nevneverdig. De små endringene som er lagt inn vil gjelde bare for 2023, og ikke hele økonomiplanperioden. Dette fordi det er valg i 2023, og vi ønsker ikke å binde opp det kommende kommunestyret til utgifter som finansieres ved inntekter som en forventer bare i 2023.

Endringene gjelder noen små punkter som er forankret i den politiske avtalen mellom Senterpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig folkeparti, og disse ønskes opprettholdt.

For 2021 kom det gledelig inn økte inntekter til Fauske kommune i form av større skatteinngang. Det medførte et bedre resultat enn forventet. Flertallet vil påpeke at økt inntekt ikke gir grunnlag for økt forbruk, all den tid vi fortsatt leverer et ikke saldert budsjett, og vi har gjeld fra tidligere år som må betjenes. Der har vi ikke noe valg. Vi er på Robek, og vi har en vedtatt og av Statsforvalteren godkjent tiltaksplan som vi styrer etter. Den skal følges også i de neste årene, med kun en justering for 2023 på grunn av de store økte rentekostnadene.

Gjennom siste del av 2022 er det kommet flere renteøkninger. Fauske kommune har høy gjeld og det gir store utslag for oss når renta stiger. Det er avdekket at jobben med å binde renta på noen av våre lån ikke er fulgt opp slik den burde. Vi ber derfor kommunedirektøren fremme sak om et revidert finans- og økonomireglement, samt gjøre det som er mulig for å binde renta på flere av våre lån dersom det vurderes finansielt riktig å gjøre det.

Flertallet ser alvorlig på det som har skjedd, og vil derfor sammen med kommunedirektøren styrke den interne kontrollen. KS anbefaler for eksempel kommunene å bruke Kommunekompasset i sitt kvalitets- og utviklingsarbeid. Slike måleverktøy bør brukes til systematisk utvikling av kommunen.

Forslag:

1. Kommunedirektøren bes legge frem revidert finans- og økonomi reglement, samt fortløpende gjøre vurderinger og binde renten så snart det vurderes finansielt riktig å gjøre det.

Helse- og omsorgstjenestene

Fauske kommune er i en situasjon hvor behov og forventninger er økende, samtidig som ressursknapphet gir en presset driftssituasjon. Dette gjør det helt nødvendig å fornye og utvikle helse- og omsorgstjenestene framover. Samarbeidspartiene vil fortsette arbeidet med å øke stillingsprosentene i helse- og omsorgssektoren, og få ned vikarbruken.

I de kommende år må mer av pengene dreies fra oppvekst/fritid til pleie/omsorg. Vi blir stadig flere eldre og vi blir færre yngre i kommunen, og Fauske kommune må som de fleste andre kommuner i landet tilpasse seg etter demografiutviklingen. Fauske kommunes satsning på forebyggende arbeid og folkehelse skal videreføres i årene som kommer. Våre innbyggere skal ha mulighet for å bo hjemme lengst mulig, og man skal ha tilbud i tilpassede boliger som vil utsette behovet for å flytte på institusjon. Fauske kommunen har et godt samarbeid med frivillige lag og foreninger som leverer et godt supplement til de kommunale tjenestene. Slike samarbeid er verdifulle, og flertallet er glad for å kunne øke stillingen til Frivilligsentralen slik at man har mulighet til å utvikle dette ytterligere.

Institusjon og storkjøkken står for et stort forbruk av mat. I samfunnsplanen har kommunestyret vedtatt at kommunen skal bidra til miljømessig og økonomisk bærekraft. Å redusere matsvinn er både bra for miljøet, og for økonomien. Flertallet ønsker å sette fokus på å redusere matsvinn. DFØ har blant annet en veileder for forebygging og reduksjon av matsvinn.

Forslag:

2. Kommunestyret ber kommunedirektøren sette i gang arbeid med å redusere matsvinn.
3. Paviljongene er vedtatt revet og bruken av området utredes til formål bygg for pleie/omsorg. Dette fremlegges for kommunestyret i 2023.

Oppvekst og kultur:

Fauskeskolen har etter mange år med utbygging noen av de beste skolebyggene i Norge. Vår lærerstab gjør en solid jobb og administrasjonen legger til rette slik at ressursene fungerer til enhver tid. Vi kan hele tiden utvikle og forbedre oss, men vi anerkjenner at det kontinuerlige utviklingsarbeidet som gjøres er utfordrende å gjennomføre, samtidig med daglig drift.

Skolen har gjennomført driftstilpasninger over år, og 2023 er ikke noe unntak. Som vi er godt kjent med, vil det være behov for å flytte ressurser fra oppvekst/fritid til pleie/omsorg. Skolen har tatt driftstilpasningene på en positiv og konstruktiv måte. Skolen gir uttrykk for at det er behov for nye skolebøker, og i dag går det mye ressurser til kopiering. Flertallet vil prioritere å fylle en del av etterslepet på skolebøker til neste år.

Det er gledelig at barnehagen i Sulitjelma forventes full og mer enn det de kommende år. At det er mange barnefødsler i Sulitjelma, kan føre til et økt behov for barnehageplasser.

Vi er i en situasjon med mange utfordringer i Fauske og ønsker å få intensivert foreldresamarbeid slik at laget rundt barnet blir styrket. Foreldre og skolen i positivt samarbeid er en av de viktigste suksessfaktorer i skolen. Dette er noe som er like viktig for foreldre som for lærere å være klar over og bevisst på. Vi ønsker at dette skal bli noe som vi i Fauske kan holde opp som en av våre styrker. Gjennom familiens hus er mange elementer på plass for å optimalisere arbeidet.

Barnevernsreformen trådte i kraft 1.1.2022 og kommunene får økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet. Intensjonen med barnevernsreformen er å gi kommunene muligheter og insentiver for mer forebygging og mer samarbeid på tvers av tjenester. Selv om reformen først og fremst regulerer barnevernet, er det enighet om at målene oppnås best gjennom endringer i hele oppvekstsektoren.

Fauske kommune har hatt fokus på tidlig innsats, forebygging og tverrsektorielt samarbeid i oppvekstsektoren i over 20 år. Dette har vært en bevisst politikk og det har vært prioritert ekstra ressurser for å jobbe forebyggende. På dette området viser statistikk at Fauske kommune er kommet langt på vei i forhold til andre kommuner i å

oppnå barnevernreformens intensjoner. Som tiltakskortet beskriver vil tiltaket kunne gi ventetid, mindre tilgjengelighet, redusere forebyggende innsats og på sikt medføre økte utgifter for kommunen. Å få hjelp raskt er viktig. Samarbeidspartiene mener at det ikke er formålstjenlig å fjerne psykiatrisk sykepleierstilling i det forebyggende arbeidet mot barn, ungdom og foreldre. Tiltaket med en midlertidig vakanse iverksettes ikke.

Rus- og psykiskhelseloven gir også kommunene et større ansvar for behandling enn tidligere. Flere skal få hjelp i det kommunale tjenesteapparatet. Det er også registrert økning i ungdommer som har psykiske utfordringer etter Covid-19 pandemien. I dette bildet med økende behov blant barn og unge, og et større behov for mer spesialiserte tilbud i kommunen er det også behov for en kommunepsykolog som kan jobbe pasientrettet. Flertallspartiene ber kommunedirektøren om å tilpasse tjenestene/ressursene etter dagens behov med mindre systemrettet fokus til delvis pasientrettet/behandlingsrettet psykologtjenestetilbud.

Gratis trening for barn og unge i kommunens anlegg er viktig for det politiske flertallet. Etter pandemien er det stort frafall i organisert aktivitet for barn og unge. Ikke alle barn har foreldre som har vilje og evne til å bruke midler for at barna skal ha en eller flere aktiviteter å delta på. Det politiske flertallet vil med å opprettholde gratis trening i kommunens lokaler gi et tydelig signal om at Fauske kommune skal bidra til at flest mulig barn og unge har et fritidstilbud.

Folkets hus i Sulitjelma er et allaktivitetshus som huser ungdomsklubb, korps, sanitetsforening, basar, loppemarked, bryllup, begravelser, konserter, fester, osv. Huset er avgjørende for å opprettholde de fleste aktivitetene i Sulitjelma. Det er nå kommet på plass et nytt styre som har startet jobben med å renovere huset, samt få driften til å stå på egne ben. De trenger likevel et bidrag for 2023 for å klare omstillingen. Flertallet vil som en del av satsningen på Sulitjelma som reisemål og kulturhistorisk sted, samt forberedelse til filmen «Sulis», videreføre tilskudd til Folkets hus i 2023.

For 2022 ble det vedtatt at betaling for voksenaktivitet i alle kommunens bygg skulle innføres. Så langt ser det ikke ut som at det er fullt implementert, og vi gjentar derfor dette i årets budsjett. Inntekt fra voksenaktivitet finansierer opprettholdelse av kr. 50,- per dag for parkering i utfartsområder.

Det er ikke fungerende lys rundt fotballbanen i Sulitjelma, som den eneste i kommunen. Den kan derfor ikke benyttes når det blir høst. Lysene på banen må skiftes og kommunen kan gi et bidrag til dette som finansieres ved salg av LHL- bygget. Kommunedirektøren bes legge frem egne saker på både salget av bygget og investering av nye lys på banen.

Fauske kommune har en utstyrssentral. Denne har ikke vært benyttet siste år da det har vært utfordring med å finne egnede lokaler for utstyret, samt måter å drifte utleie på. Kommunedirektøren bes løse dette for 2023 slik at utstyr kan lånes/leies ut til de som ønsker og har behov.

Forslag:

4. Kommunedirektøren bes legge frem sak angående salg av LHL- bygget.
5. Kommunedirektøren bes legge frem sak angående investering av nye lys på fotballbanen i Sulitjelma. Investeringen må dekkes med salg av bygg, spillemidler og egeninnsats ved dugnad.
6. Kommunedirektøren bes legge frem en sak på om det er behov for flere barnehageplasser i Sulitjelma.
7. Kommunedirektøren bes legge fram en sak om utstyrssentralen med forslag til løsning slik at den kan settes i drift.

Eiendom, plan og samfunnsutvikling:

Det settes større og større krav til de private forbrukerne om sortering av søppel fra husholdningene. I det offentlige er det ikke like store krav til det. Flertallet ønsker at Fauske kommune skal være en foregangsfigur i det grønne skiftet og bidra til miljømessig bærekraft og økonomisk bærekraft slik målene i samfunnsplanen viser. Som en satsning mot bedre klima og miljø bes kommunedirektøren gjennomføre tiltak for sortering av avfall i kommunen. Kommunale bygg bør på sikt bli miljøfyrtårnsertifisert og dette arbeidet settes i gang når administrative ressurser gjør det mulig.

Medlemskap i USS videreføres. Det er viktig å være medlem i et nettverk som kan hjelpe oss med å utnytte våre naturressurser på en god og sikker måte. USS jobber for saker knyttet til mineralutvinning, spørsmål som har betydning for reiseliv og næringsutvikling, hytter og fritidsbebyggelse. Således ligger dette nært til Fauna KFs arbeidsområder og medlemskapet foreslås dekket av næringsfondet. Det har vært et økende antall skadeverk på kommunens bygg. Dette kan ha sammenheng med redusert sikring. Det er god sikkerhet og forebyggende at kommunale bygg har tilsyn utenom arbeidstid. I tillegg er den sikkerhetspolitiske situasjonen endret, slik at tilsyn og vakthold av offentlige bygg er viktigere enn på lang tid. Vi legger derfor inn kostnader til økt sikring av kommunale bygg.

Det er mange som henvender seg til Fauske med spørsmål om etablering av ulike bedrifter. Vi har egnede arealer både på Fauske og Sulitjelma for dette. Utfordringen per nå er å skaffe energi til fremtidige etableringer. Salten Trafo er beregnet ferdig bygget i 2023. Fauske kommune skal, sammen med andre naturlige instanser, jobbe for at vi får bygget ut/oppgradert strømmettet i vårt område slikt at kraftoverskuddet som finnes i vår region kan benyttes i vårt nærrområde.

Ny samfunnsplan er vedtatt og legger gode mål og retning for de neste årene. Samarbeidspartiene er opptatt av at arealplanen blir rullert og sees i sammenheng med den vedtatte samfunnsplanen. Det er også behov for å utvikle og planlegge for fremtidens næringer, mobilitet, klima og miljø. For å sikre en god og systematisk prosess bør prosjektet med sentrumsutvikling sees i sammenheng med en sentrumsplan.

Forslag:

8. Gratis parkering i sentrum lørdager opprettholdes.
9. Medlemskap i USS finansieres gjennom næringsfondet kr. 56 250,-
10. For parkering i utfartsområder opprettholdes prisen på 50,- per dag

Administrasjon og styring

Kommunen har ansvar for å finansiere kirkelig fellestråd. Normalt sett justeres de fleste tjenester og lønn med den årlige prisveksten. Det har ikke skjedd de siste årene. Kirkene, kirkegårdene og gravlundene er viktige steder for mange i kommunen. Kirkelig fellestråd, kirkevergen og dens ansatte gjør en god jobb med å vedlikeholde og drifte disse innenfor den rammen som blir gitt. Nå er det imidlertid behov for å justere opp budsjettet for 2023 for å ta inn noe av den ordinære lønns- og prisveksten, for å sikre forsvarlig drift.

Det er knyttet store kostnader til pensjon for Fauske kommune. Stort sett er KLP monopolist på å gi tilbud om pensjon til kommunene. Nå er det imidlertid andre aktører som også kan gi et slikt tilbud. Kommunedirektøren bes derfor innhente tilbud fra andre aktører for kommunens pensjon.

Gjennom aktivt å forvalte kommunens finansporteføljer og å gjennomgå kommunens finans- og økonomireglement, vil kommunen kunne få styrket oversikt/kontroll, blant annet i oppfølgingen av våre lån og kapitalkostnader når økonomiressursene er kommet på plass. Vi forventer en beskjeden reduksjon i utgiftene i økonomiplanperioden. Vi legger inn et forsiktig anslag med 750.000 mindre finansutgifter i budsjett 2023.

Utbytte fra SKS er lagt nokså lavt i kommunedirektørens budsjett ut fra tidligere års utbytter. Vi legger inn en liten økning på utbytte for 2023.

Kommunens eierstrategi ble vedtatt i 2020. Den gir et godt overordnet blick. For å være en strategisk og god eier, er det også behov for å få forelagt en selskaps spesifikk eierskapsstrategi til kommunestyret.

Flertallet ser positivt på forslaget om å samlokalisere administrative ressurser for å bedre arbeidsmiljø og få en bedre arbeidsflyt. Samtidig vil man kunne redusere noen kostnader jmf. tiltakskortet. Kommunedirektøren bør sette i gang med å forberede flyttingen slik at man er på plass ved inngangen til et nytt år.

Innkjøpsordningen må gjennomgås og sikre at man har oppdaterte avtaler. Kommunedirektøren må se på om en egen innkjøpsordning i samarbeid med Saltdal og/eller Sørfold kan gi besparelser. Det må også tas med muligheten for økt skatteinngang ved at en bedre innkjøpsordning kan åpne for leveranser fra lokale aktører.

Forslag:

11. Kommunestyret ber om en sak om kommunens eierskap og en egen selskaps spesifikk eierstrategi i 2023.

Politikk:

Politiske godtgjørelser skal gjennomgås i egen sak før neste valg. Samarbeidspartiene er svært fornøyd med at det etter mange års ønske er etablert et nærmiljøutvalg for Fauske sentrum. Kommunedirektøren bes innarbeide tilskudd til tre nærmiljøutvalg i økonomiplanperioden.

Endringsforslag til kommunedirektørens budsjett:

Tittel	Økt utgift	Økt inntekt
Sikring av kommunale bygg	120 000	
Kirkelig fellesråd	200 000	
Gratis bruk av kommunes anlegg til barn/unge	400 000	
Gratis lønnsopphøring	350 000	
Tilskudd Fauske hus Svalgelma	50 000	
Skolebøker	300 000	
Finansiell porteføljestyrtning		750 000
Økt utbytte fra SKS		1 100 000
Psykiatrisk sykepleier, Familiens hus	425 560	
SUM	1 845 560	1 850 000

Endringer betalingsregulativ:

- Parkeringsgebyr utfartssteder: Parkeringsavgift pr. døgn opprettholdes til kr. 50,- pr døgn
- Leie av LHL-bygget kr. 10.000 pr. mnd.
- Andre bygg som leies ut til voksenaktivitet skal kartlegges og betales leie for, ut fra markedsleiepris.

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

1. Strategisk innretning

- a. Fauske kommune har over år hatt et for høyt driftsnivå i forhold til inntektene. Kommunen er innmeldt i ROBEK. Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 er kommunens juridisk bindene tiltaksplan for å komme ut av ROBEK.
- b. I budsjett 2023 og økonomiplan 2023–2026 skal driftsnivået reduseres slik at inndekking av det akkumulerte underskuddet på 127,8 MNOK kr. (iht. budsjett 2023 og prognoser for 2022) kan starte fra og med regnskapsåret 2024.
- c. For å lykkes med nødvendig omstilling legges prinsippene bak

kommunaløkonomisk bærekraft (KØB) til grunn, jmf. vedtatt samfunnsplan. Alle politiske beslutninger i Fauske kommune skal vurderes opp mot konsekvensen beslutningen vil få for oppfyllelsen av kriteriene i KØB; netto driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond.

- d. Lånegjelden til investeringer på ca. 1,4 milliarder kr kan ikke innfris på kort sikt. Kommunens fokus skal i økonomiplanperioden derfor være å skape balanse i driftsbudsjettet og positivt netto driftsresultat.
- e. I 2025 skal driftsresultatet være på 20 mill. kr, og i 2026 skal netto driftsresultatet være økt til 40 mill. kr. I økonomiplanperioden 2026–2027 skal mindreforbruket benyttes til å redusere det opparbeidede underskuddet. Fra 2028 skal netto driftsresultat benyttes til å bygge opp disposisjonsfond.
- f. Ved utgangen av 2031 skal nivået på netto driftsresultat og disposisjonsfondet være i tråd med de finansielle måltallene i KØB.
- g. Netto driftsresultat skal fra 2032 bidra til ekstraordinær nedbetaling av gjeld.

2. Økonomiplan 2023–2026

- a. Økonomiplanen 2023-2026 vedtas med de retningsgivende mål og premisser samt økonomiske drifts- og investeringsrammer som er nedfelt i forslag til økonomiplan for Fauske kommune.
- b. Som følge av innmeldingen i ROBEK må Fauske kommune fastsette en juridisk bindende tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse. Budsjett 2023 og økonomiplanen 2023–2026 fastsettes som Fauske kommunes tiltaksplan. Tiltaksplanen omfatter også langtidsplanperioden 2026–2029. Fra 2026 og utover i neste langtidsplanperiode vedtas årsbudsjettene med et mindreforbruk på minst 40 mill. kr per år, inntil det akkumulerte merforbruket er dekket inn fullt ut.

3. Finansielle måltall

- a. Netto driftsresultat ved utgangen av økonomiplanperioden skal være 2 %. I neste langtidsplanperiode skal netto driftsresultat være 5 %.
- b. Gjeldsgraden skal ikke økes i perioden 2023–2026. Det kan likevel tas opp lån der renter og avdrag betales av andre, og at netto driftsresultat ikke påvirkes.
- c. Disposisjonsfond kan ikke bygges opp ettersom kommunen er i ROBEK, og måltallet er derfor 0% i perioden 2023–2026. Det finansielle måltallet for

disposisjonsfond endres dersom kommunen blir utmeldt fra ROBEK før 2026.

4. Budsjett 2023

- a. Budsjett 2023 for Fauske kommune vedtas med alle tiltak slik de foreligger.
- b. Budsjettrammer for 2023 for Fauske kommune fastsettes som bindende for alle enheter, og skal ikke overskrides uten at det skjer etter samtykke fra bevilgende myndigheter etter fullmakter gitt i reglement for delegering av myndighet i budsjettsaker.
- c. Kommunedirektøren kan gjøre tekniske budsjettreguleringer (f.eks. korrigerer mellom tjenester, fordeling av tiltak, mv.) innad i tjenesteområdene, så lenge sum bevilgninger nettodrift for hvert tjenesteområde, jf. tabell 5, ikke påvirkes.
- d. Kommunedirektøren kan gjøre tekniske budsjettreguleringer mellom tjenesteområdene og fellesområder for å fordele avsetninger til lønnsoppgjør, forsikringer, mv., så lenge sum bevilgninger drift netto for kommunen, jf. tabell 5, ikke påvirkes.
- e. Kommunedirektøren gis fullmakt til å øke kassakreditrammen til kr 300 000 000,- ved behov for økt likviditet.
- f. Det er budsjettet med en inntekt på 14,18 MNOK i integreringstilskudd. Av disse er 3,79 MNOK basert på bosetting av 20 nye flyktninger i 2023. Det er i den forbindelse budsjettet et tilsvarende beløp på fellesområdet Oppvekst og opplæring, som foreslås øremerket til bosetting av nye flyktninger etter behov og faktisk bosetting. Kommunedirektøren gis fullmakt til å regulere disse 3,79 MNOK fra fellesområdet Oppvekst og opplæring til enheter innen Oppvekst og opplæring, basert på behov og faktisk bosetting.
- g. Skatt på inntekt og formue skrives ut etter høyest lovlige sats.
- h. For skatteåret 2023 skal det skrives ut eiendomsskatt for faste eiendommer i hele Fauske kommune, jf. lov om eiendomsskatt til kommunane (esktl.) § 2 og § 3 første ledd, bokstav a. For eiendomsskatteåret 2023 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsett grunnlag» i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteoven §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2023 være lik 3/7 av differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018–2021 som er forårsaket av nye verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringsseiendom.

- i. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2023 er 7 promille, jf. esktl. § 11 første ledd. Differensiert skattesats for eiendommer med selvstendige boenheter for skatteåret 2023 er 4 promille, jf. esktl. § 12 bokstav a. Den samme satsen skal også legges til grunn for fritidsboliger.
- ii. Bunnfradraget for alle selvstendige boenheter bortfalt fra 2021. Alle selvstendige boenheter skal i 2023 ha et bunnfradrag på kr 0,- som trekkes fra i takstgrunnlaget, jf. esktl. § 11 annet ledd.
- iii. Det gis fritak for eiendomsskatt for bygninger som eies og drives av lag og foreninger og som benyttes til deres primærvirksomhet, jf. esktl. § 7 bokstav a. Drives det kommersiell virksomhet i hele eller deler av bygget/eiendommen betales eiendomsskatt for den del der kommersiell drift skjer.
- iv. Det gis fritak for eiendomsskatt for boliger bygd de siste fem år, jf. esktl. § 7, bokstav c.
- v. Eiendomsskatten skrives ut i to terminer, jf. esktl. § 25 første ledd. Første termin forfaller til betaling 31. mars og andre termin forfaller til betaling 30. september.
- vi. Takstvedtektene for eiendomsskatt i Fauske kommune av 22.5.2014 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2023, jf. esktl. § 10. Iht. esktl. § 8 A-2 første ledd annet punktum skal skattegrunnlaget for bolig og fritidsbolig settes til verdien av eiendommen multiplisert med 0,7.
- vii. Takstene fastsatt med virkning for skatteåret 2015, skal gjelde frem til kommunestyret fatter vedtak om ny alminnelig taksering eller kontorjustering, jf. esktl. § 8 A-4.

5. Politiske godtgjørelser og avlønning

- i. Lønn til ordfører iht. godtgjørelsesreglement.
- ii. Lønn til varaordfører iht. godtgjørelsesreglement.
- iii. Godtgjørelse for politisk møtevirksomhet iht. godtgjørelsesreglement.

6. Næringsfondet

For 2023 fordeles næringsfondet slik:

involveringen som er gjort og det gode grunnlaget som kommunedirektøren har lagt frem, er det ikke mye det politiske flertallet vil endre på i endelig vedtak. Når de ansatte har fått satt såpass avtrykk i budsjettet, og det er bred forståelse for at driften må reduseres for å komme på rett kjøll igjen, så ønsker det politiske flertallet å vise at vi tar ansvar ved å ikke øke drifta nevneverdig. De små endringene som er lagt inn vil gjelde bare for 2023, og ikke hele økonomiplanperioden. Dette fordi det er valg i 2023, og vi ønsker ikke å binde opp det kommende kommunestyret til utgifter som finansieres ved inntekter som en forventer bare i 2023.

Endringene gjelder noen små punkter som er forankret i den politiske avtalen mellom Senterpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig folkeparti, og disse ønskes opprettholdt.

For 2021 kom det gledelig inn økte inntekter til Fauske kommune i form av større skatteinngang. Det medførte et bedre resultat enn forventet. Flertallet vil påpeke at økt inntekt ikke gir grunnlag for økt forbruk, all den tid vi fortsatt leverer et ikke saldert budsjett, og vi har gjeld fra tidligere år som må betjenes. Der har vi ikke noe valg. Vi er på Robek, og vi har en vedtatt og av Statsforvalteren godkjent tiltaksplan som vi styrer etter. Den skal følges også i de neste årene, med kun en justering for 2023 på grunn av de store økte rentekostnadene.

Gjennom siste del av 2022 er det kommet flere renteøkninger. Fauske kommune har høy gjeld og det gir store utslag for oss når renta stiger. Det er avdekket at jobben med å binde renta på noen av våre lån ikke er fulgt opp slik den burde. Vi ber derfor kommunedirektøren fremme sak om et revidert finans- og økonomireglement, samt gjøre det som er mulig for å binde renta på flere av våre lån dersom det vurderes finansielt riktig å gjøre det.

Flertallet ser alvorlig på det som har skjedd, og vil derfor sammen med kommunedirektøren styrke den interne kontrollen. KS anbefaler for eksempel kommunene å bruke Kommunekompasset i sitt kvalitets- og utviklingsarbeid. Slike måleverktøy bør brukes til systematisk utvikling av kommunen.

Forslag:

1. Kommunedirektøren bes legge frem revidert finans- og økonomi reglement, samt fortløpende gjøre vurderinger og binde renten så snart det vurderes finansielt riktig å gjøre det.

Helse- og omsorgstjenestene

Fauske kommune er i en situasjon hvor behov og forventninger er økende, samtidig som ressursknapphet gir en presset driftssituasjon. Dette gjør det helt nødvendig å fornye og utvikle helse- og omsorgstjenestene framover. Samarbeidspartiene vil fortsette arbeidet med å øke stillingsprosentene i helse- og omsorgssektoren, og få ned vikarbruken.

I de kommende år må mer av pengene dreies fra oppvekst/fritid til pleie/omsorg. Vi blir stadig flere eldre og vi blir færre yngre i kommunen, og Fauske kommune må som de fleste andre kommuner i landet tilpasse seg etter demografiutviklingen. Fauske kommunes satsning på forebyggende arbeid og folkehelse skal videreføres i årene som kommer. Våre innbyggere skal ha mulighet for å bo hjemme lengst mulig, og man skal ha tilbud i tilpassede boliger som vil utsette behovet for å flytte på institusjon. Fauske kommunen har et godt samarbeid med frivillige lag og foreninger som leverer et godt supplement til de kommunale tjenestene. Slike samarbeid er verdifulle, og flertallet er glad for å kunne øke stillingen til Frivilligsentralen slik at man har mulighet til å utvikle dette ytterligere.

Institusjon og storkjøkken står for et stort forbruk av mat. I samfunnsplanen har kommunestyret vedtatt at kommunen skal bidra til miljømessig og økonomisk bærekraft. Å redusere matsvinn er både bra for miljøet, og for økonomien. Flertallet ønsker å sette fokus på å redusere matsvinn. DFØ har blant annet en veileder for forebygging og reduksjon av matsvinn.

Forslag:

2. Kommunestyret ber kommunedirektøren sette i gang arbeid med å redusere matsvinn.
3. Paviljongene er vedtatt revet og bruken av området utredes til formål bygg for pleie/omsorg. Dette fremlegges for kommunestyret i 2023.

Oppvekst og kultur:

Fauskeskolen har etter mange år med utbygging noen av de beste skolebyggene i Norge. Vår lærerstab gjør en solid jobb og administrasjonen legger til rette slik at ressursene fungerer til enhver tid. Vi kan hele tiden utvikle og forbedre oss, men vi anerkjenner at det kontinuerlige utviklingsarbeidet som gjøres er utfordrende å gjennomføre, samtidig med daglig drift.

Skolen har gjennomført driftstilpasninger over år, og 2023 er ikke noe unntak. Som vi er godt kjent med, vil det være behov for å flytte ressurser fra oppvekst/fritid til pleie/omsorg. Skolen har tatt driftstilpasningene på en positiv og konstruktiv måte. Skolen gir uttrykk for at det er behov for nye skolebøker, og i dag går det mye ressurser til kopiering. Flertallet vil prioritere å fylle en del av etterslepet på skolebøker til neste år.

Det er gledelig at barnehagen i Sulitjelma forventes full og mer enn det de kommende år. At det er mange barnefødsler i Sulitjelma, kan føre til et økt behov for barnehageplasser.

Vi er i en situasjon med mange utfordringer i Fauske og ønsker å få intensivt foreldresamarbeid slik at laget rundt barnet blir styrket. Foreldre og skolen i positivt samarbeid er en av de viktigste suksessfaktorer i skolen. Dette er noe som er like viktig for foreldre som for lærere å være klar over og bevisst på. Vi ønsker at dette skal bli noe som vi i Fauske kan holde opp som en av våre styrker. Gjennom familiens hus er mange elementer på plass for å optimalisere arbeidet.

Barnevernsreformen trådte i kraft 1.1.2022 og kommunene får økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet. Intensjonen med barnevernsreformen er å gi kommunene muligheter og insentiver for mer forebygging og mer samarbeid på tvers av tjenester. Selv om reformen først og fremst regulerer barnevernet, er det enighet om at målene oppnås best gjennom endringer i hele oppvekstsektoren.

Fauske kommune har hatt fokus på tidlig innsats, forebygging og tverrsektorielt samarbeid i oppvekstsektoren i over 20 år. Dette har vært en bevisst politikk og det har vært prioritert ekstra ressurser for å jobbe forebyggende. På dette området viser statistikk at Fauske kommune er kommet langt på vei i forhold til andre kommuner i å oppnå barnevernsreformens intensjoner. Som tiltakskortet beskriver vil tiltaket kunne gi ventetid, mindre tilgjengelighet, redusere forebyggende innsats og på sikt medføre økte utgifter for kommunen. Å få hjelp raskt er viktig. Samarbeidspartiene mener at det ikke er formålstjenlig å fjerne psykiatrisk sykepleierstilling i det forebyggende arbeidet mot barn, ungdom og foreldre. Tiltaket med en midlertidig vakanse iverksettes ikke.

Rus- og psykiskhelseloven gir også kommunene et større ansvar for behandling enn tidligere. Flere skal få hjelp i det kommunale tjenesteapparatet. Det er også registrert økning i ungdommer som har psykiske utfordringer etter Covid-19 pandemien. I dette bildet med økende behov blant barn og unge, og et større behov for mer spesialiserte tilbud i kommunen er det også behov for en kommunepsykolog som kan jobbe pasientrettet. Flertallspartiene ber kommunedirektøren om å tilpasse tjenestene/ressursene etter dagens behov med mindre systemrettet fokus til delvis pasientrettet/behandlingsrettet psykologtjenestetilbud.

Gratis trening for barn og unge i kommunens anlegg er viktig for det politiske flertallet. Etter pandemien er det stort frafall i organisert aktivitet for barn og unge. Ikke alle barn har foreldre som har vilje og evne til å bruke midler for at barna skal ha en eller flere aktiviteter å delta på. Det politiske flertallet vil med å opprettholde gratis trening i kommunens lokaler gi et tydelig signal om at Fauske kommune skal bidra til at flest mulig barn og unge har et fritidstilbud.

Folkets hus i Sulitjelma er et allaktivitetshus som huser ungdomsklubb, korps, sanitetsforening, basar, loppemarked, bryllup, begravelser, konserter, fester, osv. Huset er avgjørende for å opprettholde de fleste aktivitetene i Sulitjelma. Det er nå kommet på plass et nytt styre som har startet jobben med å renovere huset, samt få driften til å stå på egne ben. De trenger likevel et bidrag for 2023 for å klare omstillingen. Flertallet vil som en del av satsningen på Sulitjelma som reisemål og kulturhistorisk sted, samt forberedelse til filmen «Sulis», videreføre tilskudd til Folkets hus i 2023.

For 2022 ble det vedtatt at betaling for voksenaktivitet i alle kommunens bygg skulle innføres. Så langt ser det ikke ut som at det er fullt implementert, og vi gjentar derfor dette i årets budsjett. Inntekt fra voksenaktivitet finansierer opprettholdelse av kr. 50,- per dag for parkering i utfartsområder.

Det er ikke fungerende lys rundt fotballbanen i Sulitjelma, som den eneste i kommunen. Den kan derfor ikke benyttes når det blir høst. Lysene på banen må skiftes og kommunen kan gi et bidrag til dette som finansieres ved salg av LHL- bygget. Kommunedirektøren bes legge frem egne saker på både salget av bygget og investering av nye lys på banen.

Fauske kommune har en utstyrssentral. Denne har ikke vært benyttet siste år da det har vært utfordring med å finne egnede lokaler for utstyret, samt måter å drifte utleie på. Kommunedirektøren bes løse dette for 2023 slik at utstyr kan lånes/leies ut til de som ønsker og har behov.

Forslag:

4. Kommunedirektøren bes legge frem sak angående salg av LHL- bygget.
5. Kommunedirektøren bes legge frem sak angående investering av nye lys på fotballbanen i Sulitjelma. Investeringen må dekkes med salg av bygg, spillemidler og egeninnsats ved dugnad.
6. Kommunedirektøren bes legge frem en sak på om det er behov for flere barnehageplasser i Sulitjelma.
7. Kommunedirektøren bes legge fram en sak om utstyrssentralen med forslag til løsning slik at den kan settes i drift.

Eiendom, plan og samfunnsutvikling:

Det settes større og større krav til de private forbrukerne om sortering av søppel fra husholdningene. I det offentlige er det ikke like store krav til det. Flertallet ønsker at Fauske kommune skal være en foregangsfigur i det grønne skiftet og bidra til miljømessig bærekraft og økonomisk bærekraft slik målene i samfunnsplanen viser. Som en satsning mot bedre klima og miljø bes kommunedirektøren gjennomføre tiltak for sortering av avfall i kommunen. Kommunale bygg bør på sikt bli miljøfyrtårnsertifisert og dette arbeidet settes i gang når administrative ressurser gjør det mulig.

Medlemskap i USS videreføres. Det er viktig å være medlem i et nettverk som kan hjelpe oss med å utnytte våre naturressurser på en god og sikker måte. USS jobber for saker knyttet til mineralutvinning, spørsmål som har betydning for reiseliv og næringsutvikling, hytter og fritidsbebyggelse. Således ligger dette nært til Fauna KFs arbeidsområder og medlemskapet foreslås dekket av næringsfondet.

Det har vært et økende antall skadeverk på kommunens bygg. Dette kan ha sammenheng med redusert sikring. Det er god sikkerhet og forebyggende at kommunale bygg har tilsyn utenom arbeidstid. I tillegg er den sikkerhetspolitiske situasjonen endret, slik at tilsyn og vakthold av offentlige bygg er viktigere enn på lang tid. Vi legger derfor inn kostnader til økt sikring av kommunale bygg.

Det er mange som henvender seg til Fauske med spørsmål om etablering av ulike bedrifter. Vi har egnede arealer både på Fauske og Sulitjelma for dette. Utfordringen per nå er å skaffe energi til fremtidige etableringer. Salten Trafo er beregnet ferdig bygget i 2023. Fauske kommune skal, sammen med andre naturlige instanser, jobbe for at vi får bygget

ut/oppgradert strømmettet i vårt område slikt at kraftoverskuddet som finnes i vår region kan benyttes i vårt nærområde.

Ny samfunnsplan er vedtatt og legger gode mål og retning for de neste årene. Samarbeidspartiene er opptatt av at arealplanen blir rullert og sees i sammenheng med den vedtatte samfunnsplanen. Det er også behov for å utvikle og planlegge for fremtidens næringer, mobilitet, klima og miljø. For å sikre en god og systematisk prosess bør prosjektet med sentrumsutvikling sees i sammenheng med en sentrumsplan.

Forslag:

8. Gratis parkering i sentrum lørdager opprettholdes.

9. Medlemskap i USS finansieres gjennom næringsfondet kr. 56 250,-

10. For parkering i utfartsområder opprettholdes prisen på 50,- per dag

Administrasjon og styring

Kommunen har ansvar for å finansiere kirkelig fellesråd. Normalt sett justeres de fleste tjenester og lønn med den årlige prisveksten. Det har ikke skjedd de siste årene. Kirkene, kirkegårdene og gravlunder er viktige steder for mange i kommunen. Kirkelig fellesråd, kirkevergen og dens ansatte gjør en god jobb med å vedlikeholde og drifte disse innenfor den rammen som blir gitt. Nå er det imidlertid behov for å justere opp budsjettet for 2023 for å ta inn noe av den ordinære lønns- og prisveksten, for å sikre forsvarlig drift.

Det er knyttet store kostnader til pensjon for Fauske kommune. Stort sett er KLP monopolist på å gi tilbud om pensjon til kommunene. Nå er det imidlertid andre aktører som også kan gi et slikt tilbud. Kommunedirektøren bes derfor innhente tilbud fra andre aktører for kommunens pensjon.

Gjennom aktivt å forvalte kommunens finansporteføljer og å gjennomgå kommunens finans- og økonomireglement, vil kommunen kunne få styrket oversikt/kontroll, blant annet i oppfølgingen av våre lån og kapitalkostnader når økonomiressursene er kommet på plass. Vi forventer en beskjeden reduksjon i utgiftene i økonomiplanperioden. Vi legger inn et forsiktig anslag med 750.000 mindre finansutgifter i budsjett 2023.

Utbytte fra SKS er lagt nokså lavt i kommunedirektørens budsjett ut fra tidligere års utbytter. Vi legger inn en liten økning på utbytte for 2023.

Kommunens eierstrategi ble vedtatt i 2020. Den gir et godt overordnet blikk. For å være en strategisk og god eier, er det også behov for å få forelagt en selskaps spesifikk eierskapsstrategi til kommunestyret.

Flertallet ser positivt på forslaget om å samlokalisere administrative ressurser for å bedre arbeidsmiljø og få en bedre arbeidsflyt. Samtidig vil man kunne redusere noen kostnader jmf. tiltakskortet. Kommunedirektøren bør sette i gang med å forberede flyttingen slik at man er på plass ved inngangen til et nytt år.

Innkjøpsordningen må gjennomgås og sikre at man har oppdaterte avtaler.

Kommunedirektøren må se på om en egen innkjøpsordning i samarbeid med Saltdal og/eller Sørfold kan gi besparelser. Det må også tas med muligheten for økt skatteinngang ved at en bedre innkjøpsordning kan åpne for leveranser fra lokale aktører.

Forslag:

11. Kommunestyret ber om en sak om kommunens eierskap og en egen selskaps-spesifikk eierstrategi i 2023.

Politikk:

Politiske godtgjørelser skal gjennomgås i egen sak før neste valg. Samarbeidspartiene er svært fornøyd med at det etter mange års ønske er etablert et nærmiljøutvalg for Fauske sentrum. Kommunedirektøren bes innarbeide tilskudd til tre nærmiljøutvalg i

økonomiplanperioden.

Endringsforslag til kommunedirektørens budsjett:

Titel	Økt utgift	Økt inntekt
Sikring av kommunale bygg	120 000	
Kirkelig fellesråd	200 000	
Gratis bruk av kommunens anlegg til barn/unge	400 000	
Gratis leilingsparkering	350 000	
Tilskudd Folkets hus Sullstjelma	50 000	
Skolebøker	300 000	
Finansiell jernfjelling		750 000
Økt utbytte fra SKS		1 100 000
Psykiatrisk sykepleier, Familiens hus	425 560	
SUM	1 845 560	1 850 000

Endringer betalingsregulativ:

- Parkeringsgebyr utfartssteder: Parkeringsavgift pr. døgn opprettholdes til kr. 50,- pr døgn
- Leie av LHL-bygget kr. 10.000 pr. mnd.
- Andre bygg som leies ut til voksenaktivitet skal kartlegges og betales leie for, ut fra markedsleiepris.

Kommunedirektørens forslag til innstilling ble enstemmig forkastet.

SP/H/FRP/H's forslag ble vedtatt med 5 (1FRP, 1H, 1KRF, 2SP) mot 4 (3AP, 1R) stemmer.

FOR- 091/22 Vedtak:

Innstilling til kommunestyret:

1. Strategisk innretning

- a. Fauske kommune har over år hatt et for høyt driftsnivå i forhold til inntektene. Kommunen er innmeldt i ROBEK. Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 er kommunens juridisk bindende tiltaksplan for å komme ut av ROBEK.
- b. I budsjett 2023 og økonomiplan 2023–2026 skal driftsnivået reduseres slik at inndekking av det akkumulerte underskuddet på 127,8 MNOK kr. (iht. budsjett 2023 og prognoser for 2022) kan starte fra og med regnskapsåret 2024.
- c. For å lykkes med nødvendig omstilling legges prinsippene bak kommunaløkonomisk bærekraft (KØB) til grunn, jmf. vedtatt samfunnsplan. Alle politiske beslutninger i Fauske kommune skal vurderes opp mot konsekvensen beslutningen vil få for oppfyllelsen av kriteriene i KØB; netto driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond.
- d. Lånegjelden til investeringer på ca. 1,4 milliarder kr kan ikke innfris på kort sikt. Kommunens fokus skal i økonomiplanperioden derfor være å skape balanse i driftsbudsjettet og positivt netto driftsresultat.
- e. I 2025 skal driftsresultatet være på 20 mill. kr, og i 2026 skal netto driftsresultatet være økt til 40 mill. kr. I økonomiplanperioden 2026–2027 skal mindreforbruket benyttes til å redusere det opparbeidede underskuddet. Fra 2028 skal netto driftsresultat benyttes til å bygge opp disposisjonsfond.
- f. Ved utgangen av 2031 skal nivået på netto driftsresultat og

disposisjonsfondet være i tråd med de finansielle måltallene i KØB.

- g. Netto driftsresultat skal fra 2032 bidra til ekstraordinær nedbetaling av gjeld.

2. Økonomiplan 2023–2026

- a. Økonomiplanen 2023-2026 vedtas med de retningsgivende mål og premisser samt økonomiske drifts- og investeringsrammer som er nedfelt i forslag til økonomiplan for Fauske kommune.
- b. Som følge av innmeldingen i ROBEK må Fauske kommune fastsette en juridisk bindende tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse. Budsjett 2023 og økonomiplanen 2023–2026 fastsettes som Fauske kommunes tiltaksplan. Tiltaksplanen omfatter også langtidsplanperioden 2026–2029. Fra 2026 og utover i neste langtidsplanperiode vedtas årsbudsjettene med et mindreforbruk på minst 40 mill. kr per år, inntil det akkumulerte merforbruket er dekket inn fullt ut.

3. Finansielle måltall

- a. Netto driftsresultat ved utgangen av økonomiplanperioden skal være 2 %. I neste langtidsplanperiode skal netto driftsresultat være 5 %.
- b. Gjeldsgraden skal ikke økes i perioden 2023–2026. Det kan likevel tas opp lån der renter og avdrag betales av andre, og at netto driftsresultat ikke påvirkes.
- c. Disposisjonsfond kan ikke bygges opp ettersom kommunen er i ROBEK, og måltallet er derfor 0% i perioden 2023–2026. Det finansielle måltallet for disposisjonsfond endres dersom kommunen blir utmeldt fra ROBEK før 2026.

4. Budsjett 2023

- a. Budsjett 2023 for Fauske kommune vedtas med alle tiltak slik de foreligger.
- b. Budsjetttrammer for 2023 for Fauske kommune fastsettes som bindende for alle enheter, og skal ikke overskrides uten at det skjer etter samtykke fra bevilgende myndigheter etter fullmakter gitt i reglement for delegering av myndighet i budsjettsaker.
- c. Kommunedirektøren kan gjøre tekniske budsjettreguleringer (f.eks. korrigerer mellom tjenester, fordeling av tiltak, mv.) innad i tjenesteområdene, så lenge sum bevilgninger nettodrift for hvert

tjenesteområde, jf. tabell 5, ikke påvirkes.

- d. Kommunedirektøren kan gjøre tekniske budsjettreguleringer mellom tjenesteområdene og fellesområder for å fordele avsetninger til lønnsoppgjør, forsikringer, mv., så lenge sum bevilgninger drift netto for kommunen, jf. tabell 5, ikke påvirkes.
- e. Kommunedirektøren gis fullmakt til å øke kassakreditrammen til kr 300 000 000,- ved behov for økt likviditet.
- f. Det er budsjettet med en inntekt på 14,18 MNOK i integreringstilskudd. Av disse er 3,79 MNOK basert på bosetting av 20 nye flyktninger i 2023. Det er i den forbindelse budsjettet et tilsvarende beløp på fellesområdet Oppvekst og opplæring, som foreslås øremerket til bosetting av nye flyktninger etter behov og faktisk bosetting. Kommunedirektøren gis fullmakt til å regulere disse 3,79 MNOK fra fellesområdet Oppvekst og opplæring til enheter innen Oppvekst og opplæring, basert på behov og faktisk bosetting.
- g. Skatt på inntekt og formue skrives ut etter høyest lovlige sats.
- h. For skatteåret 2023 skal det skrives ut eiendomsskatt for faste eiendommer i hele Fauske kommune, jf. lov om eidegdomsskatt til kommunane (esktl.) § 2 og § 3 første ledd, bokstav a. For eiendomsskatteåret 2023 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsett grunnlag» i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteoven §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2023 være lik 3/7 av differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018–2021 som er forårsaket av nye verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringseiendom.
- i. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2023 er 7 promille, jf. esktl. § 11 første ledd. Differensiert skattesats for eiendommer med selvstendige boenheter for skatteåret 2023 er 4 promille, jf. esktl. § 12 bokstav a. Den samme satsen skal også legges til grunn for fritidsboliger.
- ii. Bunnfradraget for alle selvstendige boenheter bortfalt fra 2021. Alle selvstendige boenheter skal i 2023 ha et bunnfradrag på kr 0,- som trekkes fra i takstgrunnlaget, jf. esktl. § 11 annet ledd.
- iii. Det gis fritak for eiendomsskatt for bygninger som eies og drives av lag og foreninger og som benyttes til deres primærvirksomhet, jf. esktl. § 7 bokstav a. Drives det kommersiell virksomhet i hele eller deler av bygget/eiendommen betales eiendomsskatt for den del der kommersiell drift skjer.

- iv. Det gis fritak for eiendomsskatt for boliger bygd de siste fem år, jf. esktl. § 7, bokstav c.
- v. Eiendomsskatten skrives ut i to terminer, jf. esktl. § 25 første ledd. Første termin forfaller til betaling 31. mars og andre termin forfaller til betaling 30. september.
- vi. Takstvedtektene for eiendomsskatt i Fauske kommune av 22.5.2014 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2023, jf. esktl. § 10. Iht. esktl. § 8 A-2 første ledd annet punktum skal skattegrunnlaget for bolig og fritidsbolig settes til verdien av eiendommen multiplisert med 0,7.
- vii. Takstene fastsatt med virkning for skatteåret 2015, skal gjelde frem til kommunestyret fatter vedtak om ny alminnelig taksering eller kontorjustering, jf. esktl. § 8 A-4.

5. Politiske godtgjørelser og avlønning

- i. Lønn til ordfører iht. godtgjørelsesreglement.
- ii. Lønn til varaordfører iht. godtgjørelsesreglement.
- iii. Godtgjørelse for politisk møtevirksomhet iht. godtgjørelsesreglement.

6. Næringsfondet

For 2023 fordeles næringsfondet slik:

	Budsjett 2023
Konsesjonsavgift	-5 700 000
Fauna KF	2 700 000
Tilskudd næringsutvikling - næringspark	700 000
Tilskudd Fauske næringsforum	300 000
Delegerte saker	50 000
Planarbeid Fra bru til bru	500 000
Prosjektstilling kommunikasjon	300 000
Prosjekt Reiseliv Fauske promotering	300 000
Infrastrukturelle tiltak (bl.a. bredbånd)	450 000
Prosjekt Sjunghatten folkehøgskole	100 000
Sum	5 400 000

7. Investeringer

Investeringsplanen 2023 for Fauske kommune vedtas slik den foreligger.

For 2023 er den samlede lånerammen på kr 52 324 000,-. Dette gjelder investeringslån kr 2 324 000,- og lån til VA-investeringer kr 10 000 000,-. Lånene gis løpetid i samsvar med kommunelovens bestemmelser i § 50. I budsjett og økonomiplan er avdragstid satt til inntil 40 år. I tillegg kommer nye formidlingslån fra Husbanken på kr 40 000 000,-. Låneopptak må godkjennes av Statsforvalteren. Investeringer og låneopptak er fordelt slik:

kommunedirektøren fremme sak om et revidert finans- og økonomireglement, samt gjøre det som er mulig for å binde renta på flere av våre lån dersom det vurderes finansielt riktig å gjøre det.

Flertallet ser alvorlig på det som har skjedd, og vil derfor sammen med kommunedirektøren styrke den interne kontrollen. KS anbefaler for eksempel kommunene å bruke Kommunekompasset i sitt kvalitets- og utviklingsarbeid. Slike måleverktøy bør brukes til systematisk utvikling av kommunen.

Forslag:

1. Kommunedirektøren bes legge frem revidert finans- og økonomi reglement, samt fortløpende gjøre vurderinger og binde renten så snart det vurderes finansielt riktig å gjøre det.

Helse- og omsorgstjenestene

Fauske kommune er i en situasjon hvor behov og forventninger er økende, samtidig som ressursknapphet gir en presset driftssituasjon. Dette gjør det helt nødvendig å fornye og utvikle helse- og omsorgstjenestene framover. Samarbeidspartiene vil fortsette arbeidet med å øke stillingsprosentene i helse- og omsorgssektoren, og få ned vikarbruken.

I de kommende år må mer av pengene dreies fra oppvekst/fritid til pleie/omsorg. Vi blir stadig flere eldre og vi blir færre yngre i kommunen, og Fauske kommune må som de fleste andre kommuner i landet tilpasse seg etter demografiutviklingen. Fauske kommunes satsning på forebyggende arbeid og folkehelse skal videreføres i årene som kommer. Våre innbyggere skal ha mulighet for å bo hjemme lengst mulig, og man skal ha tilbud i tilpassede boliger som vil utsette behovet for å flytte på institusjon. Fauske kommunen har et godt samarbeid med frivillige lag og foreninger som leverer et godt supplement til de kommunale tjenestene. Slike samarbeid er verdifulle, og flertallet er glad for å kunne øke stillingen til Frivilligsentralen slik at man har mulighet til å utvikle dette ytterligere.

Institusjon og storkjøkken står for et stort forbruk av mat. I samfunnsplanen har kommunestyret vedtatt at kommunen skal bidra til miljømessig og økonomisk bærekraft. Å redusere matsvinn er både bra for miljøet, og for økonomien. Flertallet ønsker å sette fokus på å redusere matsvinn. DFØ har blant annet en veileder for forebygging og reduksjon av matsvinn.

Forslag:

2. Kommunestyret ber kommunedirektøren sette i gang arbeid med å redusere matsvinn.

3. Paviljongene er vedtatt revet og bruken av området utredes til formål bygg for pleie/omsorg. Dette fremlegges for kommunestyret i 2023.

Oppvekst og kultur:

Fauskeskolen har etter mange år med utbygging noen av de beste skolebyggene i Norge. Vår lærerstab gjør en solid jobb og administrasjonen legger til rette slik at ressursene fungerer til enhver tid. Vi kan hele tiden utvikle og forbedre oss, men vi anerkjenner at det kontinuerlige utviklingsarbeidet som gjøres er utfordrende å gjennomføre, samtidig med daglig drift.

Skolen har gjennomført driftstilpasninger over år, og 2023 er ikke noe unntak. Som vi er godt kjent med, vil det være behov for å flytte ressurser fra oppvekst/fritid til pleie/omsorg. Skolen har tatt driftstilpasningene på en positiv og konstruktiv måte. Skolen gir uttrykk for at det er behov for nye skolebøker, og i dag går det mye ressurser til kopiering. Flertallet vil prioritere å fylle en del av etterslepet på skolebøker til neste år.

Det er gledelig at barnehagen i Sulitjelma forventes full og mer enn det de kommende år. At det er mange barnefødsler i Sulitjelma, kan føre til et økt behov for barnehageplasser.

Vi er i en situasjon med mange utfordringer i Fauske og ønsker å få intensivert foreldresamarbeid slik at laget rundt barnet blir styrket. Foreldre og skolen i positivt samarbeid er en av de viktigste suksessfaktorer i skolen. Dette er noe som er like viktig for foreldre som for lærere å være klar over og bevisst på. Vi ønsker at dette skal bli noe som vi i Fauske kan holde opp som en av våre styrker. Gjennom familiens hus er mange elementer på plass for å optimalisere arbeidet.

Barnevernsreformen trådte i kraft 1.1.2022 og kommunene får økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet. Intensjonen med barnevernsreformen er å gi kommunene muligheter og insentiver for mer forebygging og mer samarbeid på tvers av tjenester. Selv om reformen først og fremst regulerer barnevernet, er det enighet om at målene oppnås best gjennom endringer i hele oppvekstsektoren.

Fauske kommune har hatt fokus på tidlig innsats, forebygging og tverrsektorielt samarbeid i oppvekstsektoren i over 20 år. Dette har vært en bevisst politikk og det har vært prioritert ekstra ressurser for å jobbe forebyggende. På dette området viser statistikk at Fauske kommune er kommet langt på vei i forhold til andre kommuner i å oppnå barnevernreformens intensjoner. Som tiltakskortet beskriver vil tiltaket kunne gi ventetid, mindre tilgjengelighet, redusere forebyggende innsats og på sikt medføre økte utgifter for kommunen. Å få hjelp raskt er viktig. Samarbeidspartiene mener at det ikke er formålstjenlig å fjerne psykiatrisk sykepleierstilling i det forebyggende arbeidet mot barn, ungdom og foreldre. Tiltaket med en midlertidig vakanse iverksettes ikke.

Rus- og psykiskhelseloven gir også kommunene et større ansvar for behandling enn tidligere. Flere skal få hjelp i det kommunale tjenesteapparatet. Det er også registrert økning i ungdommer som har psykiske utfordringer etter Covid-19 pandemien. I dette bildet med økende behov blant barn og unge, og et større behov for mer spesialiserte tilbud i kommunen er det også behov for en kommunepsykolog som kan jobbe pasientrettet. Flertallspartiene ber kommunedirektøren om å tilpasse tjenestene/ressursene etter dagens behov med mindre systemrettet fokus til delvis pasientrettet/behandlingsrettet psykologtjenestetilbud.

Gratis trening for barn og unge i kommunens anlegg er viktig for det politiske flertallet. Etter pandemien er det stort frafall i organisert aktivitet for barn og unge. Ikke alle barn har foreldre som har vilje og evne til å bruke midler for at barna skal ha en eller flere aktiviteter å delta på. Det politiske flertallet vil med å opprettholde gratis trening i kommunens lokaler gi et tydelig signal om at Fauske kommune skal bidra til at flest mulig barn og unge har et fritidstilbud.

Folkets hus i Sulitjelma er et allaktivitetshus som huser ungdomsklubb, korps, sanitetsforening, basar, loppemarked, bryllup, begravelser, konserter, fester, osv. Huset er avgjørende for å opprettholde de fleste aktivitetene i Sulitjelma. Det er nå kommet på plass et nytt styre som har startet jobben med å renovere huset, samt få driften til å stå på egne ben. De trenger likevel et bidrag for 2023 for å klare omstillingen. Flertallet vil som en del av satsningen på Sulitjelma som reisemål og kulturhistorisk sted, samt forberedelse til filmen «Sulis», videreføre tilskudd til Folkets hus i 2023.

For 2022 ble det vedtatt at betaling for voksenaktivitet i alle kommunens bygg skulle innføres. Så langt ser det ikke ut som at det er fullt implementert, og vi gjentar derfor dette i årets budsjett. Inntekt fra voksenaktivitet finansierer opprettholdelse av kr. 50,- per dag for parkering i utfartsområder.

Det er ikke fungerende lys rundt fotballbanen i Sulitjelma, som den eneste i kommunen.

Den kan derfor ikke benyttes når det blir høst. Lysene på banen må skiftes og kommunen kan gi et bidrag til dette som finansieres ved salg av LHL- bygget. Kommunedirektøren bes legge frem egne saker på både salget av bygget og investering av nye lys på banen.

Fauske kommune har en utstyrssentral. Denne har ikke vært benyttet siste år da det har vært utfordring med å finne egnede lokaler for utstyret, samt måter å drifte utleie på. Kommunedirektøren bes løse dette for 2023 slik at utstyr kan lånes/leies ut til de som ønsker og har behov.

Forslag:

4. Kommunedirektøren bes legge frem sak angående salg av LHL- bygget.
5. Kommunedirektøren bes legge frem sak angående investering av nye lys på fotballbanen i Sulitjelma. Investeringen må dekkes med salg av bygg, spillemidler og egeninnsats ved dugnad.
6. Kommunedirektøren bes legge frem en sak på om det er behov for flere barnehageplasser i Sulitjelma.
7. Kommunedirektøren bes legge fram en sak om utstyrssentralen med forslag til løsning slik at den kan settes i drift.

Eiendom, plan og samfunnsutvikling:

Det settes større og større krav til de private forbrukerne om sortering av søppel fra husholdningene. I det offentlige er det ikke like store krav til det. Flertallet ønsker at Fauske kommune skal være en foregangsfigur i det grønne skiftet og bidra til miljømessig bærekraft og økonomisk bærekraft slik målene i samfunnsplanen viser. Som en satsning mot bedre klima og miljø bes kommunedirektøren gjennomføre tiltak for sortering av avfall i kommunen. Kommunale bygg bør på sikt bli miljøfyrtårnsertifisert og dette arbeidet settes i gang når administrative ressurser gjør det mulig.

Medlemskap i USS videreføres. Det er viktig å være medlem i et nettverk som kan hjelpe oss med å utnytte våre naturressurser på en god og sikker måte. USS jobber for saker knyttet til mineralutvinning, spørsmål som har betydning for reiseliv og næringsutvikling, hytter og fritidsbebyggelse. Således ligger dette nært til Fauna KFs arbeidsområder og medlemskapet foreslås dekket av næringsfondet. Det har vært et økende antall skadeverk på kommunens bygg. Dette kan ha sammenheng med redusert sikring. Det er god sikkerhet og forebyggende at kommunale bygg har tilsyn utenom arbeidstid. I tillegg er den sikkerhetspolitiske situasjonen endret, slik at tilsyn og vakthold av offentlige bygg er viktigere enn på lang tid. Vi legger derfor inn kostnader til økt sikring av kommunale bygg.

Det er mange som henvender seg til Fauske med spørsmål om etablering av ulike bedrifter. Vi har egnede arealer både på Fauske og Sulitjelma for dette. Utfordringen per nå er å skaffe energi til fremtidige etableringer. Salten Trafo er beregnet ferdig bygget i 2023. Fauske kommune skal, sammen med andre naturlige instanser, jobbe for at vi får bygget ut/oppgradert strømmettet i vårt område slikt at kraftoverskuddet som finnes i vår region kan benyttes i vårt nærrområde.

Ny samfunnsplan er vedtatt og legger gode mål og retning for de neste årene. Samarbeidspartiene er opptatt av at arealplanen blir rullert og sees i sammenheng med den vedtatte samfunnsplanen. Det er også behov for å utvikle og planlegge for fremtidens næringer, mobilitet, klima og miljø. For å sikre en god og systematisk prosess bør prosjektet med sentrumsutvikling sees i sammenheng med en sentrumsplan.

Forslag:

8. Gratis parkering i sentrum lørdager opprettholdes.
9. Medlemskap i USS finansieres gjennom næringsfondet kr. 56 250,-

10. For parkering i utfartsområder opprettholdes prisen på 50,- per dag

Administrasjon og styring

Kommunen har ansvar for å finansiere kirkelig fellesråd. Normalt sett justeres de fleste tjenester og lønn med den årlige prisveksten. Det har ikke skjedd de siste årene.

Kirkene, kirkegårdene og gravlunder er viktige steder for mange i kommunen. Kirkelig fellesråd, kirkevergen og dens ansatte gjør en god jobb med å vedlikeholde og drifte disse innenfor den rammen som blir gitt. Nå er det imidlertid behov for å justere opp budsjettet for 2023 for å ta inn noe av den ordinære lønns- og prisveksten, for å sikre forsvarlig drift.

Det er knyttet store kostnader til pensjon for Fauske kommune. Stort sett er KLP monopolist på å gi tilbud om pensjon til kommunene. Nå er det imidlertid andre aktører som også kan gi et slikt tilbud. Kommunedirektøren bes derfor innhente tilbud fra andre aktører for kommunens pensjon.

Gjennom aktivt å forvalte kommunens finansporteføljer og å gjennomgå kommunens finans- og økonomireglement, vil kommunen kunne få styrket oversikt/kontroll, blant annet i oppfølgingen av våre lån og kapitalkostnader når økonomiressursene er kommet på plass. Vi forventer en beskjeden reduksjon i utgiftene i økonomiplanperioden. Vi legger inn et forsiktig anslag med 750.000 mindre finansutgifter i budsjett 2023.

Utbytte fra SKS er lagt nokså lavt i kommunedirektørens budsjett ut fra tidligere års utbytter. Vi legger inn en liten økning på utbytte for 2023.

Kommunens eierstrategi ble vedtatt i 2020. Den gir et godt overordnet blick. For å være en strategisk og god eier, er det også behov for å få forelagt en selskaps spesifikk eierskapsstrategi til kommunestyret.

Flertallet ser positivt på forslaget om å samlokalisere administrative ressurser for å bedre arbeidsmiljø og få en bedre arbeidsflyt. Samtidig vil man kunne redusere noen kostnader jmf. tiltakskortet. Kommunedirektøren bør sette i gang med å forberede flyttingen slik at man er på plass ved inngangen til et nytt år.

Innkjøpsordningen må gjennomgås og sikre at man har oppdaterte avtaler. Kommunedirektøren må se på om en egen innkjøpsordning i samarbeid med Saltdal og/eller Sørfold kan gi besparelser. Det må også tas med muligheten for økt skatteinngang ved at en bedre innkjøpsordning kan åpne for leveranser fra lokale aktører.

Forslag:

11. Kommunestyret ber om en sak om kommunens eierskap og en egen selskaps spesifikk eierstrategi i 2023.

Politikk:

Politiske godtgjørelser skal gjennomgås i egen sak før neste valg. Samarbeidspartiene er svært fornøyd med at det etter mange års ønske er etablert et nærmiljøutvalg for Fauske sentrum. Kommunedirektøren bes innarbeide tilskudd til tre nærmiljøutvalg i økonomiplanperioden.

Endringsforslag til kommunedirektørens budsjett:

Titel	Økt utgift	Økt inntekt
Sikring av kommunale bygge	120 000	
Kirkelig fellesråd	200 000	
Gratis bruk av kommunes anlegg til barn/unge	400 000	
Gratis lørdagsparkering	350 000	
Tilskudd Follets hus Sulltyelma	50 000	
Skolebøtter	300 000	
Finansiell porteføljestyring		750 000
Økt utbytte fra SKS		1 100 000
Psykiatriske sykepleier, Familiens hus	425 560	
SUM	1 845 560	1 850 000

Endringer betalingsregulativ:

- Parkeringsgebyr utfartssteder: Parkeringsavgift pr. døgn opprettholdes til kr. 50,- pr døgn
- Leie av LHL-bygget kr. 10.000 pr. mnd.
- Andre bygg som leies ut til voksenaktivitet skal kartlegges og betales leie for, ut fra markedisleiepris.

Kommunestyre 15.12.2022:

Behandling:

Budsjett 2023 - Fauske SV, foreslått av Anne Fagerthun Stenhammer, Sosialistisk Venstreparti

Kommunedirektørens budsjett forslag vedtas med følgende endringer;

1)

Inntekter:	Utgifter:		
Inntekts/formueskatt (298 699 000)	+ 1 000 000	Tiltak 1851 Oppvekst SPG	-183 600
Andre skatter/avgifter (3 123 600)	+ 373 600	Tiltak 1953 Oppvekst SPG	-233 000
Tiltak 1879 Politisk ordre/for	+ 180 000	Tiltak 1884 Skrinlegges	-50 000
Tiltak 1879 Politisk vararepresentanter	+ 50 000	Tiltak 1877 Oppvekst	-797 000
Vikarbudsjettet	+ 2 000 000	Tiltak 1887 Hjemmetjeneste- helse stillinger	-2 000 000
Fritidsaktiviteter Rådhuset	+ 50 000	Tiltak 1971 Sommerjobb utvalg	-50 000
		Tiltak 1873 Utviklingsnett	-400 000
		Tiltak 1872 Folkehets hus	-50 000
		Tiltak 1878 Spisestua galleri	-50 000
Totalt	+ 3 773 600	Totalt	-3 773 600

2)

Tiltak -1884 å stenge Rådhuset/Herredshuset skrinlegges. Det settes ned ei arbeidsgruppe bestående av 1 politisk representant fra posisjonen, 1 representant fra opposisjonen, 3 tillitsvalgte og kommunedirektøren eller en hun bemyndiger til å tiltre gruppen. Mandatet for arbeidsgruppen er å se på den maksimale bruken av Rådhuset og hvordan leie ut kontorlokaler i Administrasjonsbygget. Saken legges frem for vedtak i kommunestyret 27.april 2023.

3)

Det nedsettes ei tverr politisk arbeidsgruppe på 5 medlemmer som sammen med kommunedirektøren legger frem revidert finans- og økonomi reglement for kommunestyret. Ut fra dette reglement gis det fortløpende orienteringer til f-skapet og kommunestyret om de vurderinger og forslag til om når renten bør bindes så snart det vurderes finansielt riktig å gjøre det.

4)

Det vises til kommunestyrets sak 065/14 «Salg av eiendommer» og de vedtak som der ble fattet, På bakgrunn av disse overnevnte vedtak fremforhandles en avtale med LHL om overtakelse av "Stallen" på Teletunet etter samme prinsipp som ble brukt da Odd Fellow fikk overta Telegrafbygningen på Teletunet for kr 150 000 i 2016/17. Avtalen legges frem for godkjenning i k-styret 27.april 2023.

5)

Vikarbruken må ned innen helse - og omsorg. Det avsettes 2 mill kr fra dets vikarbudsjett for å øke hele stillinger, spesielt i hjemmetjenesten. Dette tiltaket gjøres i samhandling med de tillitsvalgte i løpet av våren 2023. Kommunestyret orienteres om resultatet.

Tilleggsforslag til innstilling fra FOR fra SP, H, KrF, FrP, foreslått av Ronny Borge, Høyre

Det skal ikke kreves husleie fra LHL så lenge de har en annen gyldig avtale.

Følgende tiltak gjelder for 2023:

SFO på skolefri dager - tiltaket innføres ikke. Finansieres tilsvarende ved økt inntekt fra havbruksfondet for 2023

Tiltak 1853: Familiens hus, integreringsavdeling: reduksjon av 0,2 årsverk iverksettes ikke. Finansieres ved økt integreringstilskudd som følger med økt antall flyktninger til Fauske

Tiltak 1847 NAV - SISO Vekst - redusert nivå medfinansiering kan ikke innføres for 2023 da det er 1 års oppsigelse på avtalen. Innføres ikke. Finansieres tilsvarende ved økt inntekt fra havbruksfondet for 2023.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Rødt, foreslått av Nils-Christian Steinbakk, Arbeiderpartiet

Sak 096/22 Årsbudsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026
Forslag fra Arbeiderpartiet og Rødt

Innledning

Fauske kommunestyre konstaterer at kommunens økonomiske situasjon fortsatt er utfordrende og at det også i 2023 må settes søkelys på god økonomistyring og bedre internkontroll. Imidlertid er det ting som har endret seg og som får konsekvenser, både på kort og på lang sikt. Det er viktig at kommunestyret organiserer samfunnet og tjenestene på en slik måte at innbyggerne trives, samtidig som vi blir attraktive for tilflyttere. Det at Fauske er et knutepunkt og en foretrukket destinasjon for næringsutvikling og industrietableringer, viser hvor viktig det er at vi er fremoverlent og tørr å satse i en vanskelig tid.

Selv i utfordrende økonomiske tider må vi føre en ansvarlig politikk som skal ivareta innbyggerne på en best mulig måte innenfor de ressursene vi rår over. Vi skal så langt det lar seg gjøre verne barn og ungdom samt de eldre og de som trenger kommunens tjenester mest.

Å redusere antall lærere i skolen og ansatte som er nærmest våre innbyggere innenfor pleie og omsorg er ikke forsvarlig. Kommunen har en plikt til å oppfylle gjeldende lovverk til enhver tid, uavhengig av kommunens økonomi.

God økonomistyring er ikke et mål i seg selv, men et virkemiddel for å oppnå gode tjenester. Kommunens inntekter vil i 2023, mest sannsynlig for første gang overstige kr 1 milliard. Inntekter som skal forvaltes på en best mulig måte for å gi gode tjenester til innbyggerne.

Rentesituasjonen

Fauske kommune har høye lån. Restgjelden pr. 04.11.22 på ca kr 1 406 millioner. Dette er ca 100 % mer enn anbefalt. Kommunens kostnad for denne gjelden øker drastisk på relativt kort tid og fra regnskap 2021 til budsjett 2023 øker rentekostnadene med ca kr. 53 millioner. Finansforvaltningen i Fauske kommune har som overordnet formål at lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader. På samme måte som kommuneloven slår fast at kommunen skal forvalte gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Det gjør ikke situasjonen bedre at 15 av 16 lån går på flytende rente. Det er kritikkverdig at det ikke ble fremforhandlet fastrenteavtaler på deler av låneporteføljen, da styringsrenten i Norges bank lå på 0 %, og det forelå signaler på at renten kom til å stige. Like kritikkverdig er det at Formannskapet ikke ble orientert om denne glippen, før det ble stilt spørsmål om dette 20.10.22. Kommunestyret ber kontrollutvalget sette saken på dagsorden.

Kommunestyret ber kommunedirektøren fremlegge sak i februar med regler for finans- og gjeldsforvaltningen i henhold til kommunelovens § 14-2.

Kommunens inntekter

Regnskapene de siste årene viser at kommunen har betydelig høyere inntekter enn budsjettet. Senest i 2021 var inntektene ca kr 77 millioner høyere enn vedtatt budsjett. Dette

viser at budsjetteringen nødvendigvis ikke er realistisk og at det finnes en «buffer» i budsjettet, ved at inntektssiden er underbudsjettet. Dette er problematisk og gjør at en betydelig del av kommunens inntekter havner utenfor demokratisk behandlingen av budsjettet. I en tid der kommunen er i omstilling og tjenestene er under press, er det særdeles viktig at inntektssiden er korrekt og budsjettet reguleres ved endringer, jamfør kommunelovens bestemmelser.

Tiltaksplan og ROBEK

Det er kun kommunestyret i Fauske som har myndighet til å vedta Fauske kommunes driftsbudsjett. Dette betyr at det er kommunestyrets oppgave å prioritere og organisere tjenestene i kommunen ut fra en realistisk inntektsside og utgiftsside. Kommunelovens formål er å legge til rette for at kommunene kan yte tjenester og drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne.

At Fauske kommune er innmeldt i ROBEK betyr i praksis at Statsforvalteren vil kontrollere og skal godkjenne kommunens foreslåtte låneopptak og langsiktige leiekontrakter.

Tiltaksplanen har så langt vært vanskelig å forholde seg til, da den er fremskrevet mange år, viser store uregelmessigheter mellom budsjett og regnskap, og det er mange ukjente faktorer som endrer seg underveis.

Endringsforslag til driftsbudsjettet

Følgende tiltakskort og reduksjoner i driftsbudsjettet gjennomføres ikke:

Fauske-1853: Familiens hus – integreringsavdeling – Redusere aktivitetsnivå med 0,2 årsverk
Med bakgrunn i en presset tjeneste og krigen i Ukraina gjennomføres ikke tiltaket

Fauske-1883: Familiens hus – Redusere aktivitetsnivå med 1 årsverk
Psykiatrisk sykepleier er et lavtersktilbud til både foreldre og ungdommer som opplever psykiske vansker. Ungdomstiden er for mange en sårbar fase. Psykiatrisk sykepleier er knyttet opp mot Helsestasjon for ungdom, ungdomsskole og videregående skole. Forebyggende arbeide på dette feltet er ønskelig, spesielt etter pandemien. Tiltaket gjennomføres ikke.

Fauske-1959: Oppvekst – Barnehage – Kursmidler – Reduksjon i 2023

Det er ikke mulig å drive barnehagene over tid uten noen form for faglig oppdatering/kurs. De ansatte i barnehagene gjør en formidabel jobb og dette tiltaket er dårlig personalpolitikk. Tiltaket gjennomføres ikke.

Fauske-1851: Oppvekst – SFO – Avslutte tilbud på skolefrie dager

Skolefritidsordningen (SFO) skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna, og gi omsorg og tilsyn. Å fjerne SFO-tilbudet på skolefrie dager vil gi svært negative ringvirkninger, både for barna og foreldre. Foresatte som trenger tilsyn til barna lengere enn skoletid på grunn av jobb vil komme i en forferdelig vanskelig og presset situasjon. For Fauske kommune som arbeidsgiver vil et slikt vedtak skape store problemer med bemanningen i de fleste virksomheter, spesielt i juni, juli og august.

I tillegg er foreldrebetalingen altfor høy og gjenspeiler også antallet barn som benytter seg av SFO. Det at det skal koste i overkant av kr 50 000,- for full plass pr barn pr år, er langt over det som er mulig å forsvare. I en tid med høy inflasjon og høye priser på alle levekostnader, må kommunen strekke seg langt for å legge til rette for at bosatte i Fauske kommune kan jobbe full tid, samtidig som det finnes en trygg og god SFO-ordning for barna.

Kommunestyret vil på sikt gjøre SFO gratis. Stortinget vedtok i 2021 og 2022 at det skal være 12 timers gratis kjernetid i skolefritidsordningen for alle første og andreklassinger. Dette viser at vi er på god vei. Vi vil derfor halvere foreldrebetalingen, slik at foreldrene faktisk har økonomi til å ta dette tilbudet i bruk. Kommunestyret ber kommunedirektøren fremlegge en sak hvor dette og fremtidig organisering av SFO legges til grunn. SFO tilføres i første omgang kr 1 million for å redusere foreldrebetalingen.

Kommunestyret ber om at innføringen av 12 timers gratis kjernetid i SFO for første og

andreklassingene innarbeides i vedtektene.

Fauske-1889: Oppvekst – Skole – Leirskole – Redusert antall overnattinger
Hvis elevene skal trives og kanskje komme tilbake til Fauske etter endt utdanning er det viktig å ha gode minner å se tilbake på. Kommunestyret ønsker å beholde dagens ordning med leirskole og fremdeles la klassene få velge selv hvor de skal dra på leirskole. Tiltaket gjennomføres ikke.

Fauske-1952: Oppvekst – SFO – Redusere antall stillinger på skolefrie dager
Tiltaket er beskrevet tidligere og gjennomføres ikke

Fauske-1957: Oppvekst – Skole – Redusere antall ansatte

Fauske kommune har de siste årene gjort store investeringer i nye skolebygg. Da Valnesfjord skole og flerbrukshall sto ferdig, hadde vi landets fineste og mest moderne skolebygg med unike uteområder. Samtidig har det vært gjort store strukturendringer og kommunestyret har de siste årene lagt ned tre nærskoler. Dette har ført til at de ansatte i skoleverket har måttet tilpasse og omstille seg til å smelte sammen ulike miljø på større enheter.

Kommunestyret har tidligere vært tydelige på at det etter de store investeringene og strukturendringene skulle satses på innholdet i skolen. I stedet har en reduksjon i antall elever og den økonomiske situasjonen ført til store nedskjæringer i antall årsverk. Fra skoleåret 2019 og frem til høsten 2022 vil antall pedagoger og assistenter i Fauskeskolen være redusert med ca 40 årsverk. Bare på Vestmyra skole er det redusert med 20 årsverk, selv om elevtallet er det samme fra høsten 2023, som det var i 2017.

Den gjennomførte strukturendringen har gått veldig fort og påvirket både ledelsen og de ansatte ved de ulike skolene negativt. Skolene trenger ro og må få omstille seg på en planmessig måte innenfor et akseptabelt tidsperspektiv. Kommunestyret avviser med bakgrunn i dette den foreslåtte reduksjonen i antall årsverk og ber rådmannen utrede en sak hvor det settes søkelys på innholdet i skolen. Dette arbeidet må starte ute på skolene, hvor ledelsen og de ansatte får være med å vurdere hva som er best på deres skole. Samtidig må det være en plan på dette arbeidet, slik at vi får en planmessig drift i årene som kommer. Tidlig innsats og et godt faglig utbytte for elevene skal i særdeleshet vektlegges. I tillegg til dette skal skolene tilby lovpålagte oppgaver i forhold til spesialundervisning og særskilt tilrettelagt opplæring.

De ansattes organisasjoner forteller at det er blitt en større andel elever med psykiske problemer. Det fryktes at elevene ikke blir sett i en travel arbeidsdag og lærerne får ikke jobbet forebyggende. Retten til et godt psykososialt miljø blir sterkt utfordret og dårlig ivaretatt allerede i dag. Ansatte blir oftere utsatt for trusler og vold i dagens skole på Fauske, noe som igjen fører til slitasje, sykemeldinger og lærerflukt. Meldinger om daglige avvik og brudd på både arbeidsmiljøloven og opplæringsloven må gripes fatt i umiddelbart.

Det er derfor viktig å opprettholde kontaktlærertettheten slik den var frem til skolestart 2022. Gjennom å trekke ned antall årsverk i skolen, øker allerede belastningen svært mye på de som blir igjen. Dette er det først og fremst de svakeste elevene som taper på. Det er de samme elevene som er avhengig av tett oppfølging av kontaktlærer i skolehverdagen, for å ha mulighet til å lykkes både faglig og sosialt. Færre kontaktlærere kombinert med mindre lærertetthet i klasserommet vil ramme denne gruppen hardt. Det er også uheldig og skal ha færre kontaktlærere i skolen i en tid hvor kontaktlærerrollen er viktigere enn noen gang før. Svært mange elever er i dag avhengig av denne oppfølgingen.

Sykefraværet er høyt og det brukes store ressurser på innleie av ufaglærte vikarer. Siste uken i november var det 12 vikarer hver dag på Vestmyra skole.

Kommunestyret vil derfor omfordele ressurser ved å øke grunnbemanningen slik at behovet for å leie inn vikarer reduseres. Kommunestyret ber kommunedirektøren fremlegge en sak på dette til kommunestyrets møte i februar 2023.

Tiltakskort om å redusere antall ansatte i skolen gjennomføres ikke. Skolebudsjettet styrkes ytterligere med 3,15 årsverk, jamfør Arbeiderpartiets forslag til budsjett for 2022. Dette vil medføre en økt kostnad i 2023 på kr 700 000,- med virkning fra august neste år.

Kommunestyret støtter Formannskapetets forslag om innkjøp av lærebøker med kr 300 000,-. Kommunestyret ber kommunedirektøren komme til formannskapet med en sak om

skolebøker. I tillegg legges det inn kr 1 000 000,- for å løse utfordringer som tidligere ble tatt hånd om av skolekurator og miljøarbeidere.

Fauske-1958, 1887, 1902, 1903, 1934, 1935 Helse og omsorg – diverse tiltak

På generelt grunnlag vil kommunestyret uttale følgende:

Kommunestyret viser til at kommunedirektøren ved flere anledninger har uttrykt at det er krise i pleie- og omsorgssektoren. Behovet for sykehjemsplasser, avlastning, rehabilitering, korttidsplasser og hjemmebaserte tjenester er stor slik situasjonen er i dag og mye av dette er tjenester som eldre og syke innbyggere har lovmessig krav på. Tilgangen på sykehjemsplasser er for lav og vi ser betydelige overliggerdøgn på sykehus de siste årene. I tillegg er situasjonen i mange hjem svært krevende.

Helse- og omsorgssektoren er fortsatt i omorganisering, der det over flere år har vært gjennomført store nedtrekk i bemanningen. Kommunestyret vil derfor omfordele ressurser for å øke den generelle grunnbemanningen innenfor pleie- og omsorg. Dette vil gi en mer stabil og forutsigbar arbeidshverdag, samt redusere kostnader ved mindre innleie og bruk av overtid.

Kommunestyret viser til verdighetsgarantien og avviser at det i Fauske kommune skal være dobbeltrom i eldreomsorgen, slik det har vært praktisert det siste året.

Kommunestyret er meget betenkt og bekymret over situasjonen og at krisen det har vært orientert om ikke omtales i budsjettet. Kommunestyret ber derfor kommunedirektøren, med utgangspunkt i orienteringen formannskapet fikk 01.06.22 fra enhetslederne i helse- og omsorg, fremlegge en sak for kommunestyret som viser vei ut av denne krisen og som gjør tjenesten og de ansatte i stand til å løse oppgaven på en god og verdig måte. Innbefattet i dette skal en øking i grunnbemanningen være en av faktorene.

Hjemmebaserte tjenester tilføres kr 6 millioner for å øke grunnbemanningen og finansieres ved reduksjon ved innleie fra vikarbyrå og vikarutgifter. Heldøgns omsorg tilføres kr 3 millioner og finansieres på samme måte.

Fauske-1839: Eiendom – Sentrumsparkering – Nye alternativer – Periodekort

Tiltaket er godt og støttes. Kommunestyret vil ha seg forelagt en egen helhetlig sak om parkeringsordningen. I tillegg til alternativer i tiltakskort, bes det om at månedskort gjøres til et alternativ. Prisen på årskort og andre periodekort bør i denne saken reduseres, slik at flere velger periodekort. Dette kan medføre økte inntekter.

Timeparkering i Sjøgata, avslutte avgift tidligere, reduserte takster, gratis parkering ved brannstasjonen og redusert takst ved administrasjonsbygget hele dagen bør utredes i saken. I tillegg bes det om en ordning slik at de som har postadresse 8215 og 8230 kan parkere gratis på utfartsparkeringene.

Fauske-1840: Eiendom – Sentrumsparkering – Lørdagsparkering

Avgiftsfri parkering på lørdager i sentrum videreføres.

Fauske-1841: Eiendom – Beplantning – Redusering

Tiltaket gjennomføres ikke. Forskjønning, innkjøp av planter mm videreføres. Fauske er et knutepunkt på E6/RV80 og har stor trafikk nord/sør – øst/vest. Områdene som tidligere år har vært beplantet har vært med å gjøre byen vår vakker. Det handler også om trivsel og stolthet for oss som bor her. Tiltaket styrkes med kr 50 000,- for å leie inn skoleungdom som skal vedlikeholde grøntområdene ved strandpromenaden.

Fauske-1975: Eiendom – Sentrumsparkering – Utvidelse Fauske idrettshall

Tiltaket gjennomføres ikke. Kommunen må ikke lage problemer for problemets skyld. Denne parkeringsplassen ligger så langt unna sentrum, at hvis det er noen som ønsker å bruke den, så må de få anledning til det. Hvis parkeringsplassen brukes til mennesker som arbeider i sentrum og pendler fra for eksempel Valnesfjord, Sulitjelma eller Sørfold, er det positivt at vi legger til rette for disse.

Fauske-1884: Fauske kommune – Administrative tjenester – Samlokalisering administrasjonsbygget

Den politiske og administrative ledelse i kommunen har stort sett siden Fauske rådhus ble bygd på 1950-tallet hatt tilholdssted på «herredshuset». Kommunestyret vedtar at disse funksjonene fremdeles skal være lokalisert der.

Fauske-1971: Fauske kommune – sommerjobb for skoleungdom – midlertidig reduksjon
Det skal fremdeles tilbys sommerjobb for skoleungdom som utfører meningsfylt arbeid innenfor forskjellige områder. Tiltaket gjennomføres ikke

Fauske-1871: Kultur og idrett – Idrettsanlegg – Barn og unges bruk – Endret subsidiering
Fauske kommune skal fortsette ordningen med at det ikke tas betaling for leie/halleie til lag og foreninger. Barn og unge skal fremdeles ha gratis tilgang til kommunens idrettsanlegg for trening. Foreslåtte tiltak gjennomføres ikke.

Fauske-1872: Kultur og idrett – Sulitjelma Folkets hus – opphør av driftstilskudd
Driftstilskuddet til Folkets hus i Sulitjelma videreføres med kr 50 000,-

Fauske -1878: Kultur og idrett – Sjønstå gård – Avvikle tilskudd og innlede samarbeid med Nordlandsmuseet
Stiftelsen Sjønstå gård er i gang med utredning for alternativ driftsform. Avgjørelsen i stiftelsen skal etter planen tas til våren. Uansett hva representantskapet lander på, er dette en prosess som tar tid. Stiftelsen har løpende driftskostnader som må betjenes også i 2023. Tilskuddet til Sjønstå gård økes til kr 30 000,-

Fauske-1939: VVA – Kommunale grusveier - Redusert støvdempende tiltak
Fauske kommune har gjennom flere år investert betydelige midler til å oppgradere grusveiene i kommunen. Ved å ikke påføre veiene klor-Calcium vil finstoffet støve bort og standarden forringes fortere enn normalt. Foreslått tiltak gjennomføres ikke.

Fauske-1945: VVA – Kommunale veier – Redusert feiing av strøsand
Tiltaket gjennomføres ikke

Fauske-1946: VVA – Kommunale veier – Gatelys – Redusert drift og vedlikehold
Årlig runde med utskifting av enkelte defekte pærer og armaturer videreføres. Nattslukking av gatelys opphører fra 01.01.23. Det tilføres kr. 70 000,- til dette

Fauske-1980: Tjenestebil parkering
Fauske kommune anser ikke kontroll av parkeringsområdene som en prioritert oppgave i dagnes situasjon. Det kan gjennomføres tilfeldige kontroller på områdene utenfor sentrum som løses på annen egnet måte. Innkjøp av tjenestebil parkering utgår.

Politikk-1895: Politikk – Forenklet streaming av politiske møter
Streaming av møtene i kommunestyret og formannskapet er en viktig del av mer offentlighet og kommunens måte å nå ut til befolkningen på. Det inngår også som en faktor i omdømmebygging. Dette må fortsette også i 2023. Tiltakskortet gjennomføres ikke.

Andre endringer med konsekvenser på driftsbudsjettet
Logoped

Barn i grunnskolen og voksne med særskilt behov for opplæring kan ha rett til logopedtjeneste fra kommunen som et spesialpedagogisk tilbud etter opplæringsloven. Det skal være et lavterskeltilbud og logopeden arbeider blant annet med barn i alderen 0 -16 år som har språkvansker, som stammer, har munnmotoriske vansker og barn som mangler talespråk og trenger alternativ kommunikasjon. Det avsettes kr 240 000,- til at denne tjenesten fortsetter som før.

Frivillighet

Frivilligheten i Fauske kommune er uvurderlig og gjør en stor forskjell for mange, spesielt for

barn, unge og eldre. Arbeidet frivillige organisasjoner gjør i vår kommune kan gjenspeiles i ca 265 årsverk og er verdsatt til mellom kr 160 og 170 millioner. Menneskene bak disse årsverkene er ressurssterke og innehar en kompetanse som kommunestyret legger merke til og verdsetter, slik at motivasjonen holdes oppe og videreutvikles i dette svært viktige arbeidet. Kommunestyret avsetter derfor kr 250 000,- for å styrke frivilligsentralen med mål om at et samarbeid mellom kommune og eksterne, kan finansiere frivilligsentralen opp med 1 årsverk, spesielt rettet mot aktiviteter for eldre og de som føler seg ensom. Miljøet og samarbeidet mellom lag og foreninger rundt LHL-senteret på teletunet er unikt i vår kommune og helt i tråd med kommunens samfunnsplan. Fauske kommune selger LHL-bygget til dagens brukere av bygget for kr. 1,- Det utarbeides klausul i kjøpskontrakt, slik at kommunen ivaretar sine interesser. Inntil dette skjer skal det ikke betales husleie, slik Formannskapetets flertall har vedtatt. Det vises i denne sammenheng til kontrakt som er gjeldende til 2027.

Legetjenesten

Fauske kommunestyre vil uttrykke bekymring for situasjonen i kommunens legetjeneste. Fastlegeordningen i Fauske kommune har vært både velfungerende og stabil. Bekymringen er stor og reell for at legetjenesten vil smuldre opp, når den reduseres eller tilføres flere oppgaver enn den har i dag, slik kommunestyrets flertall tidligere har vedtatt. Konsekvensene blir at det pålegges større belastning på de gjenværende leger, med flere pasienter på hver liste, kommunale tilsynsoppgaver som f.eks. tilsynslegeordningen i sykehjem blir dårligere og større vaktbelastning for de som er igjen på legevakt.

Konsekvensene for innbyggerne og pleietrengende er en dårligere tjeneste med lengere ventetid og det vil påføre økt arbeidsbelastning for legene i kommunen og fordyrende vikarbruk i tjenesten. På grunn av legemangel har prisen for å innleie vikarer økt fra kr 1100 pr. time til kr. 1900,- pr time, noe som tilsvarer en utgift for kommunen på ca kr. 60 000,- pr. uke. Dersom vi tar inn over oss legesituasjonen i mange andre kommuner, hvor antall leger øker, forstår vi at det vil bli en uholdbar og meget kostnadskrevenne situasjon fremover.

Fauske kommune må øyeblikkelig igangsette et arbeid for å beholde og rekruttere fastleger i kommunen. Et første grep er at kommunestyrets tidligere vedtak om å redusere med en fastlegehjemmel oppheves. Videre ber kommunestyret kommunedirektøren fremlegge en sak for kommunestyret hvor det synliggjøres hvordan rekrutteringsarbeidet og arbeidsbetingelser for legetjenesten er tenkt gjennomført, både på kort og på lang sikt. Kommunestyret omregulerer budsjettet med å øke utgiftene med kr. 1 000 000,- til legetjenesten. Beløpet inndeckes med reduserte vikarkostnader. Strukturen på tjenesten skal opprettholdes.

Personalpolitikk

Fauske kommunes ansatte gjør en fantastisk jobb i en tid med betydelig færre medarbeidere og hvor det hvert år skal omstilles og forandres. Det har vært lite ro ute på arbeidsplassene og kommunestyret som arbeidsgiver verdsetter og setter pris på jobben som gjøres med å levere tjenester ut fra de rammebetingelser som til enhver tid foreligger. Tilbakemeldinger fra kommunens hovedtillitsvalgte er urovekkende, hvor det kommer frem at ansatte føler at arbeidsgiver ikke setter nok pris på den jobben som gjøres. Kommunestyret ber om at det utarbeides et reglement for hvordan Fauske kommune som arbeidsgiver skal bidra til at de ansatte føler at de blir sett og verdsatt. I dette skal oppmerksomhet, erkjentlighet, rekruttering og motivasjon være viktige faktorer. Det avsettes inntil kr 200 000,- til sosiale tiltak for kommunens ansatte.

Kommunestyret støtter ikke Formannskapetets forslag om å sette pensjonen ut på anbud.

Øke grunnbemanning skole/pleie- og omsorg - heltidskultur

Fauske kommune utgiftsførte ca kr 60 millioner til vikarutgifter i 2021 og denne posten har over flere år vært altfor høyt. Det vi ser på flere områder er at grunnbemanningen går ned, samtidig som vikarutgiftene går opp. Forenklet kan man si at man flytter kostnaden på en tjeneste fra ordinær bemanning over på vikarbudsjetten som koster kommunen dyrt. Dette kan ikke vedvare og det må umiddelbart tas grep. Kommunestyret ber kommunedirektøren fremlegge en sak som skal legge opp til å øke grunnbemanningen i skole og pleie- og omsorg, herunder hjemmebaserte tjenester, heldøgns omsorg, rus og psykiatritjenesten og miljø- og habiliteringstjenesten. Når grunnbemanningen går opp, er det samtidig rom for å senke terskelen for å leie inn vikarer. Denne saken skal også rapportere om status med heltidskultur og hvordan denne endringen kan bidra til at flere får tilbud om hele faste stillinger.

Næringsfondet – etablering av nye industriarbeidsplasser

Fauske kommunestyre bevilger kr. 400 000,- fra næringsfondet årlig, styrke næringsarbeidet i Fauna KF med en prosjektlederstilling over en 3-årsperiode. Arbeidet skal organiseres rundt etablering av nye industriarbeidsplasser og følge opp kapasitetsutfordringen i strømmettet. Næringsfondet reduseres med kr 300 000,- foreslått avsatt til å styrke kommunedirektørens stab med en kommunikasjonsrådgiver, samt en reduksjon på kr 100 000,- fra prosjekt «fra bru til bru».

Valnesfjord skytterlag

Kommunestyret har tidligere vedtatt at Valnesfjord skytterlag skal kompenseres for tap av skytebane når Vestmyra ungdomsskole ble revet. Fauske kommune må opptre profesjonelt og skytterlaget er i gang med sitt arbeid og kommunen må stå for sin del av dette. Det innarbeides inntil kr 800 000,- til enhet kultur til dette.

Andre endringer og utredningsarbeid

- Arbeidet med å realisere Sjunkehatten folkehøgskole videreføres
- Servicetorget må være åpen for publikum – tilgjengelighet/offentlighet/ikke en digitalisert kommune slik det er nå
- Kommunestyret støtter formannskapetets vedtak om å styrke kirken med kr 200 000,-
- Skolestrukturen ligger fast
- Kommunestyret etterlyser ny sak om brannberedskapen og ber om at denne legges frem så snart som mulig. Sett i lys av tunellbrannen med tilfeldigheter, manglende informasjon og bistand fra kommunen må Fauske kommunes ROS-analyse gjennomgås og revideres.
- Tilstrekkelig antall sykehjemsplasser og omsorgsboliger
- Utrede og finne kortsiktige og langsiktige løsninger for å imøtekomme behov for flere barnehageplasser.
- Sulitjelma opplever befolkningsvekst og mange barnefødsler for tiden og barnehagen blir sannsynlig full allerede i februar 2023. Det går færre barn fra barnehage til skole enn sannsynlig etterspørsel etter nye barnehageplasser. Kortsiktig må det ses på løsninger for å kunne tilby barnehageplasser, samt starte prosessen med utvidelse av barnehagen.
- Utrede hjemmetjenestens bruk av ressurser og tidstyver. Se på alternative driftsformer for å bruke ressursene mest mulig på innbyggerne.
- Utrede dagsentertilbud også i Valnesfjord og Sulitjelma, gjerne i samarbeide med frivilligheten.
- Vurdere kulturskoletilbud på skolene, spesielt i Sulitjelma og Valnesfjord
- Kommunestyret ber om en utredning på gode og trygge transportløsninger som kan binde ungdommen i kommunen sammen og at flere kan delta på ulike arrangementer og fritidsaktiviteter og komme seg trygt hjem. Det refereres til UNG-plan som er vedtatt av ungdommens Fylkesting i Nordland, hvor det pekes på at kollektivtilbudet må forbedres, spesielt i distriktene. Det burde satses på alternative metoder for kollektivtransport, for eksempel slik tilbudet om «heim for en 50-lapp» var.
- Kommunestyret ber om en ny og fullstendig utredning på hvordan kommunen skal forholde seg til parkeringsavgift i fremtiden. Inntil en slik sak legges frem for kommunestyret holdes parkeringsavgiften på 2022-nivå.

- Kommunestyret ber kommunedirektøren fremlegge en sak for anskaffelse av lyssetting av fotballbanen i Sulitjelma. Dette er den eneste fotballbanen i kommunen som mangler dette i dag.
- Kommunestyret ber om at det fremlegges en sak hvor det tilrettelegges for etablering av nye bolig og næringstomter i alle deler av kommunen.

Økte utgifter/reduerte inntekter

Oppvekst og kultur	6 140 000
Helse- og omsorg	10 000 000
Kultur og idrett	880 000
Eiendom	530 000
Fauske kommune	500 000
VVA	500 000
Politikk	70 000
Til sammen	18 620 000

Økte inntekter/reduerte utgifter

Interne transaksjoner/reduert vikarbudsjett	10 000 000
Rammetilskudd/skatt på inntekt og formue	4 500 000
Økt utbytte	870 000
Reduksjon administrative årsverk	1 000 000
Reduserte kostnader innkjøp (1 %)	2 250 000
Til sammen	18 620 000

Leder Vetle Furuli, Andrea Hansen og Leah Victoria Eide fra Ungdomsrådet uttalte seg.

Ordfører foreslo taletid:

- Fremlegg av forslag: 10 minutter
- Gruppeledere: 5 minutter
- Taletid første gang: 3 minutter
- Taletid andre gang og flere: 2 minutter
- Reblikk: 2 minutter
- Replikordskifte: Må ikke overskride 10 minutter

Ordførers forslag ble enstemmig vedtatt.

Det ble vedtatt å stemme for hvert forslag i sin helhet med 14 (3FRP, 5H, 1KRF, 5SP) mot 13 (9AP, 2R, 2SV) stemmer.

Formannskapetets innstilling ble enstemmig forkastet.

SV's forslag fikk 4 (2R, 2SV) stemmer og ble forkastet.

AP/R's forslag fikk 13 (9AP, 2R, 2SV) stemmer og ble forkastet.

H/SP/KRF/FRP's forslag fikk 14 (3FRP, 5H, 1KRF, 5SP) stemmer og ble vedtatt.

KOM- 096/22 Vedtak:

Vedtak:

1. Strategisk innretning

- Fauske kommune har over år hatt et for høyt driftsnivå i forhold til inntektene. Kommunen er innmeldt i ROBEK. Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 er kommunens juridisk bindende tiltaksplan for å komme ut av ROBEK.
- I budsjett 2023 og økonomiplan 2023–2026 skal driftsnivået reduseres slik at inndekking av det akkumulerte underskuddet på 127,8 MNOK kr. (iht. budsjett 2023 og prognoser for 2022) kan starte fra og med regnskapsåret 2024.

- c. For å lykkes med nødvendig omstilling legges prinsippene bak kommunaløkonomisk bærekraft (KØB) til grunn, jmf. vedtatt samfunnsplan. Alle politiske beslutninger i Fauske kommune skal vurderes opp mot konsekvensen beslutningen vil få for oppfyllelsen av kriteriene i KØB; netto driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond.
- d. Lånegjelden til investeringer på ca. 1,4 milliarder kr kan ikke innfris på kort sikt. Kommunens fokus skal i økonomiplanperioden derfor være å skape balanse i driftsbudsjettet og positivt netto driftsresultat.
- e. I 2025 skal driftsresultatet være på 20 mill. kr, og i 2026 skal netto driftsresultatet være økt til 40 mill. kr. I økonomiplanperioden 2026–2027 skal mindreforbruket benyttes til å redusere det opparbeidede underskuddet. Fra 2028 skal netto driftsresultat benyttes til å bygge opp disposisjonsfond.
- f. Ved utgangen av 2031 skal nivået på netto driftsresultat og disposisjonsfondet være i tråd med de finansielle måltallene i KØB.
- g. Netto driftsresultat skal fra 2032 bidra til ekstraordinær nedbetaling av gjeld.

2. Økonomiplan 2023–2026

- a. Økonomiplanen 2023-2026 vedtas med de retningsgivende mål og premisser samt økonomiske drifts- og investeringsrammer som er nedfelt i forslag til økonomiplan for Fauske kommune.
- b. Som følge av innmeldingen i ROBEK må Fauske kommune fastsette en juridisk bindende tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse. Budsjett 2023 og økonomiplanen 2023–2026 fastsettes som Fauske kommunes tiltaksplan. Tiltaksplanen omfatter også langtidsplanperioden 2026–2029. Fra 2026 og utover i neste langtidsplanperiode vedtas årsbudsjettene med et mindreforbruk på minst 40 mill. kr per år, inntil det akkumulerte merforbruket er dekket inn fullt ut.

3. Finansielle måltall

- a. Netto driftsresultat ved utgangen av økonomiplanperioden skal være 2 %. I neste langtidsplanperiode skal netto driftsresultat være 5 %.
- b. Gjeldsgraden skal ikke økes i perioden 2023–2026. Det kan likevel tas opp lån der renter og avdrag betales av andre, og at netto driftsresultat ikke påvirkes.
- c. Disposisjonsfond kan ikke bygges opp ettersom kommunen er i ROBEK, og

måltallet er derfor 0% i perioden 2023–2026. Det finansielle måltallet for disposisjonsfond endres dersom kommunen blir utmeldt fra ROBEK før 2026.

4. Budsjett 2023

- a. Budsjett 2023 for Fauske kommune vedtas med alle tiltak slik de foreligger.
- b. Budsjettrammer for 2023 for Fauske kommune fastsettes som bindende for alle enheter, og skal ikke overskrides uten at det skjer etter samtykke fra bevilgende myndigheter etter fullmakter gitt i reglement for delegering av myndighet i budsjettsaker.
- c. Kommunedirektøren kan gjøre tekniske budsjettreguleringer (f.eks. korrigerer mellom tjenester, fordeling av tiltak, mv.) innad i tjenesteområdene, så lenge sum bevilgninger nettodrift for hvert tjenesteområde, jf. tabell 5, ikke påvirkes.
- d. Kommunedirektøren kan gjøre tekniske budsjettreguleringer mellom tjenesteområdene og fellesområder for å fordele avsetninger til lønnsoppgjør, forsikringer, mv., så lenge sum bevilgninger drift netto for kommunen, jf. tabell 5, ikke påvirkes.
- e. Kommunedirektøren gis fullmakt til å øke kassakreditrammen til kr 300 000 000,- ved behov for økt likviditet.
- f. Det er budsjettert med en inntekt på 14,18 MNOK i integreringstilskudd. Av disse er 3,79 MNOK basert på bosetting av 20 nye flykninger i 2023. Det er i den forbindelse budsjettert et tilsvarende beløp på fellesområdet Oppvekst og opplæring, som foreslås øremerket til bosetting av nye flykninger etter behov og faktisk bosetting. Kommunedirektøren gis fullmakt til å regulere disse 3,79 MNOK fra fellesområdet Oppvekst og opplæring til enheter innen Oppvekst og opplæring, basert på behov og faktisk bosetting.
- g. Skatt på inntekt og formue skrives ut etter høyest lovlige sats.
- h. For skatteåret 2023 skal det skrives ut eiendomsskatt for faste eiendommer i hele Fauske kommune, jf. lov om eiendomsskatt til kommunane (esktl.) § 2 og § 3 første ledd, bokstav a. For eiendomsskatteåret 2023 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsett grunnlag» i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2023 være lik 3/7 av differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018–2021 som er forårsaket av nye verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringsseiendom.

- i. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2023 er 7 promille, jf. esktl. § 11 første ledd. Differensiert skattesats for eiendommer med selvstendige boenheter for skatteåret 2023 er 4 promille, jf. esktl. § 12 bokstav a. Den samme satsen skal også legges til grunn for fritidsboliger.
- ii. Bunnfradraget for alle selvstendige boenheter bortfalt fra 2021. Alle selvstendige boenheter skal i 2023 ha et bunnfradrag på kr 0,- som trekkes fra i takstgrunnlaget, jf. esktl. § 11 annet ledd.
- iii. Det gis fritak for eiendomsskatt for bygninger som eies og drives av lag og foreninger og som benyttes til deres primærvirksomhet, jf. esktl. § 7 bokstav a. Drives det kommersiell virksomhet i hele eller deler av bygget/eiendommen betales eiendomsskatt for den del der kommersiell drift skjer.
- iv. Det gis fritak for eiendomsskatt for boliger bygd de siste fem år, jf. esktl. § 7, bokstav c.
- v. Eiendomsskatten skrives ut i to terminer, jf. esktl. § 25 første ledd. Første termin forfaller til betaling 31. mars og andre termin forfaller til betaling 30. september.
- vi. Takstvedtektene for eiendomsskatt i Fauske kommune av 22.5.2014 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2023, jf. esktl. § 10. Iht. esktl. § 8 A-2 første ledd annet punktum skal skattegrunnlaget for bolig og fritidsbolig settes til verdien av eiendommen multiplisert med 0,7.
- vii. Takstene fastsatt med virkning for skatteåret 2015, skal gjelde frem til kommunestyret fatter vedtak om ny alminnelig taksering eller kontorjustering, jf. esktl. § 8 A-4.

5. Politiske godtgjørelser og avlønning

- i. Lønn til ordfører iht. godtgjørelsesreglement.
- ii. Lønn til varaordfører iht. godtgjørelsesreglement.
- iii. Godtgjørelse for politisk møtevirksomhet iht. godtgjørelsesreglement.

6. Næringsfondet

For 2023 fordeles næringsfondet slik:

bare for 2023, og ikke hele økonomiplanperioden. Dette fordi det er valg i 2023, og vi ønsker ikke å binde opp det kommende kommunestyret til utgifter som finansieres ved inntekter som en forventer bare i 2023.

Endringene gjelder noen små punkter som er forankret i den politiske avtalen mellom Senterpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig folkeparti, og disse ønskes opprettholdt.

For 2021 kom det gledelig inn økte inntekter til Fauske kommune i form av større skatteinngang. Det medførte et bedre resultat enn forventet. Flertallet vil påpeke at økt inntekt ikke gir grunnlag for økt forbruk, all den tid vi fortsatt leverer et ikke saldert budsjett, og vi har gjeld fra tidligere år som må betjenes. Der har vi ikke noe valg. Vi er på Robek, og vi har en vedtatt og av Statsforvalteren godkjent tiltaksplan som vi styrer etter. Den skal følges også i de neste årene, med kun en justering for 2023 på grunn av de store økte rentekostnadene.

Gjennom siste del av 2022 er det kommet flere renteøkninger. Fauske kommune har høy gjeld og det gir store utslag for oss når renta stiger. Det er avdekket at jobben med å binde renta på noen av våre lån ikke er fulgt opp slik den burde. Vi ber derfor kommunedirektøren fremme sak om et revidert finans- og økonomireglement, samt gjøre det som er mulig for å binde renta på flere av våre lån dersom det vurderes finansielt riktig å gjøre det.

Flertallet ser alvorlig på det som har skjedd, og vil derfor sammen med kommunedirektøren styrke den interne kontrollen. KS anbefaler for eksempel kommunene å bruke Kommunekompasset i sitt kvalitets- og utviklingsarbeid. Slike måleverktøy bør brukes til systematisk utvikling av kommunen.

Forslag:

1. Kommunedirektøren bes legge frem revidert finans- og økonomi reglement, samt fortløpende gjøre vurderinger og binde renten så snart det vurderes finansielt riktig å gjøre det.

Helse- og omsorgstjenestene

Fauske kommune er i en situasjon hvor behov og forventninger er økende, samtidig som ressursknapphet gir en presset driftssituasjon. Dette gjør det helt nødvendig å fornye og utvikle helse- og omsorgstjenestene framover. Samarbeidspartiene vil fortsette arbeidet med å øke stillingsprosentene i helse- og omsorgssektoren, og få ned vikarbruken.

I de kommende år må mer av pengene dreies fra oppvekst/fritid til pleie/omsorg. Vi blir stadig flere eldre og vi blir færre yngre i kommunen, og Fauske kommune må som de fleste andre kommuner i landet tilpasse seg etter demografiutviklingen. Fauske kommunes satsning på forebyggende arbeid og folkehelse skal videreføres i årene som kommer. Våre innbyggere skal ha mulighet for å bo hjemme lengst mulig, og man skal ha tilbud i tilpassede boliger som vil utsette behovet for å flytte på institusjon. Fauske kommunen har et godt samarbeid med frivillige lag og foreninger som leverer et godt supplement til de kommunale tjenestene. Slike samarbeid er verdifulle, og flertallet er glad for å kunne øke stillingen til Frivilligsentralen slik at man har mulighet til å utvikle dette ytterligere.

Institusjon og storkjøkken står for et stort forbruk av mat. I samfunnsplanen har kommunestyret vedtatt at kommunen skal bidra til miljømessig og økonomisk bærekraft. Å redusere matsvinn er både bra for miljøet, og for økonomien. Flertallet ønsker å sette fokus på å redusere matsvinn. DFØ har blant annet en veileder for forebygging og reduksjon av matsvinn.

Forslag:

2. Kommunestyret ber kommunedirektøren sette i gang arbeid med å redusere matsvinn.

3. Paviljongene er vedtatt revet og bruken av området utredes til formål bygg for pleie/omsorg. Dette fremlegges for kommunestyret i 2023.

Oppvekst og kultur:

Fauskeskolen har etter mange år med utbygging noen av de beste skolebyggene i Norge. Vår lærerstab gjør en solid jobb og administrasjonen legger til rette slik at ressursene fungerer til enhver tid. Vi kan hele tiden utvikle og forbedre oss, men vi anerkjenner at det kontinuerlige utviklingsarbeidet som gjøres er utfordrende å gjennomføre, samtidig med daglig drift.

Skolen har gjennomført driftstilpasninger over år, og 2023 er ikke noe unntak. Som vi er godt kjent med, vil det være behov for å flytte ressurser fra oppvekst/fritid til pleie/omsorg. Skolen har tatt driftstilpasningene på en positiv og konstruktiv måte. Skolen gir uttrykk for at det er behov for nye skolebøker, og i dag går det mye ressurser til kopiering. Flertallet vil prioritere å fylle en del av etterslepet på skolebøker til neste år.

Det er gledelig at barnehagen i Sulitjelma forventes full og mer enn det de kommende år. At det er mange barnefødsler i Sulitjelma, kan føre til et økt behov for barnehageplasser.

Vi er i en situasjon med mange utfordringer i Fauske og ønsker å få intensivert foreldresamarbeid slik at laget rundt barnet blir styrket. Foreldre og skolen i positivt samarbeid er en av de viktigste suksessfaktorer i skolen. Dette er noe som er like viktig for foreldre som for lærere å være klar over og bevisst på. Vi ønsker at dette skal bli noe som vi i Fauske kan holde opp som en av våre styrker. Gjennom familiens hus er mange elementer på plass for å optimalisere arbeidet.

Barnevernsreformen trådte i kraft 1.1.2022 og kommunene får økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet. Intensjonen med barnevernsreformen er å gi kommunene muligheter og insentiver for mer forebygging og mer samarbeid på tvers av tjenester. Selv om reformen først og fremst regulerer barnevernet, er det enighet om at målene oppnås best gjennom endringer i hele oppvekstsektoren.

Fauske kommune har hatt fokus på tidlig innsats, forebygging og tverrsektorielt samarbeid i oppvekstsektoren i over 20 år. Dette har vært en bevisst politikk og det har vært prioritert ekstra ressurser for å jobbe forebyggende. På dette området viser statistikk at Fauske kommune er kommet langt på vei i forhold til andre kommuner i å oppnå barnevernsreformens intensjoner. Som tiltakskortet beskriver vil tiltaket kunne gi ventetid, mindre tilgjengelighet, redusere forebyggende innsats og på sikt medføre økte utgifter for kommunen. Å få hjelp raskt er viktig. Samarbeidspartiene mener at det ikke er formålstjenlig å fjerne psykiatrisk sykepleierstilling i det forebyggende arbeidet mot barn, ungdom og foreldre. Tiltaket med en midlertidig vakanse iverksettes ikke.

Rus- og psykiskhelseloven gir også kommunene et større ansvar for behandling enn tidligere. Flere skal få hjelp i det kommunale tjenesteapparatet. Det er også registrert økning i ungdommer som har psykiske utfordringer etter Covid-19 pandemien. I dette bildet med økende behov blant barn og unge, og et større behov for mer spesialiserte tilbud i kommunen er det også behov for en kommunepsykolog som kan jobbe pasientrettet. Flertallspartiene ber kommunedirektøren om å tilpasse tjenestene/ressursene etter dagens behov med mindre systemrettet fokus til delvis pasientrettet/behandlingsrettet psykologtjenestetilbud.

Gratis trening for barn og unge i kommunens anlegg er viktig for det politiske flertallet. Etter pandemien er det stort frafall i organisert aktivitet for barn og unge. Ikke alle barn

har foreldre som har vilje og evne til å bruke midler for at barna skal ha en eller flere aktiviteter å delta på. Det politiske flertallet vil med å opprettholde gratis trening i kommunens lokaler gi et tydelig signal om at Fauske kommune skal bidra til at flest mulig barn og unge har et fritidstilbud.

Folkets hus i Sulitjelma er et allaktivitetshus som huser ungdomsklubb, korps, sanitetsforening, basar, loppemarked, bryllup, begravelser, konserter, fester, osv. Huset er avgjørende for å opprettholde de fleste aktivitetene i Sulitjelma. Det er nå kommet på plass et nytt styre som har startet jobben med å renovere huset, samt få driften til å stå på egne ben. De trenger likevel et bidrag for 2023 for å klare omstillingen. Flertallet vil som en del av satsningen på Sulitjelma som reisemål og kulturhistorisk sted, samt forberedelse til filmen «Sulis», videreføre tilskudd til Folkets hus i 2023.

For 2022 ble det vedtatt at betaling for voksenaktivitet i alle kommunens bygg skulle innføres. Så langt ser det ikke ut som at det er fullt implementert, og vi gjentar derfor dette i årets budsjett. Inntekt fra voksenaktivitet finansierer opprettholdelse av kr. 50,- per dag for parkering i utfartsområder.

Det er ikke fungerende lys rundt fotballbanen i Sulitjelma, som den eneste i kommunen. Den kan derfor ikke benyttes når det blir høst. Lysene på banen må skiftes og kommunen kan gi et bidrag til dette som finansieres ved salg av LHL- bygget. Kommunedirektøren bes legge frem egne saker på både salget av bygget og investering av nye lys på banen.

Fauske kommune har en utstyrssentral. Denne har ikke vært benyttet siste år da det har vært utfordring med å finne egnede lokaler for utstyret, samt måter å drifte utleie på. Kommunedirektøren bes løse dette for 2023 slik at utstyr kan lånes/leies ut til de som ønsker og har behov.

Forslag:

4. Kommunedirektøren bes legge frem sak angående salg av LHL- bygget.
5. Kommunedirektøren bes legge frem sak angående investering av nye lys på fotballbanen i Sulitjelma. Investeringen må dekkles med salg av bygg, spillemidler og egeninnsats ved dugnad.
6. Kommunedirektøren bes legge frem en sak på om det er behov for flere barnehageplasser i Sulitjelma.
7. Kommunedirektøren bes legge fram en sak om utstyrssentralen med forslag til løsning slik at den kan settes i drift.

Eiendom, plan og samfunnsutvikling:

Det settes større og større krav til de private forbrukerne om sortering av søppel fra husholdningene. I det offentlige er det ikke like store krav til det. Flertallet ønsker at Fauske kommune skal være en foregangsfigur i det grønne skiftet og bidra til miljømessig bærekraft og økonomisk bærekraft slik målene i samfunnsplanen viser. Som en satsning mot bedre klima og miljø bes kommunedirektøren gjennomføre tiltak for sortering av avfall i kommunen. Kommunale bygg bør på sikt bli miljøfyrtårnsertifisert og dette arbeidet settes i gang når administrative ressurser gjør det mulig.

Medlemskap i USS videreføres. Det er viktig å være medlem i et nettverk som kan hjelpe oss med å utnytte våre naturressurser på en god og sikker måte. USS jobber for saker knyttet til mineralutvinning, spørsmål som har betydning for reiseliv og næringsutvikling, hytter og fritidsbebyggelse. Således ligger dette nært til Fauna KFs arbeidsområder og medlemskapet foreslås dekket av næringsfondet. Det har vært et økende antall skadeverk på kommunens bygg. Dette kan ha sammenheng med redusert sikring. Det er god sikkerhet og forebyggende at kommunale bygg har tilsyn utenom arbeidstid. I tillegg er den sikkerhetspolitiske situasjonen endret, slik at tilsyn og vakthold av offentlige bygg er viktigere enn på lang

tid. Vi legger derfor inn kostnader til økt sikring av kommunale bygg.

Det er mange som henvender seg til Fauske med spørsmål om etablering av ulike bedrifter. Vi har egnede arealer både på Fauske og Sulitjelma for dette. Utfordringen per nå er å skaffe energi til fremtidige etableringer. Salten Trafo er beregnet ferdig bygget i 2023. Fauske kommune skal, sammen med andre naturlige instanser, jobbe for at vi får bygget ut/oppgradert strømmettet i vårt område slikt at kraftoverskuddet som finnes i vår region kan benyttes i vårt nærområde.

Ny samfunnsplan er vedtatt og legger gode mål og retning for de neste årene. Samarbeidspartiene er opptatt av at arealplanen blir rullert og sees i sammenheng med den vedtatte samfunnsplanen. Det er også behov for å utvikle og planlegge for fremtidens næringer, mobilitet, klima og miljø. For å sikre en god og systematisk prosess bør prosjektet med sentrumsutvikling sees i sammenheng med en sentrumsplan.

Forslag:

8. Gratis parkering i sentrum lørdager opprettholdes.

9. Medlemskap i USS finansieres gjennom næringsfondet kr. 56 250,-

10. For parkering i utfartsområder opprettholdes prisen på 50,- per dag

Administrasjon og styring

Kommunen har ansvar for å finansiere kirkelig fellestråd. Normalt sett justeres de fleste tjenester og lønn med den årlige prisveksten. Det har ikke skjedd de siste årene. Kirkene, kirkegårdene og gravlunder er viktige steder for mange i kommunen. Kirkelig fellestråd, kirkevergen og dens ansatte gjør en god jobb med å vedlikeholde og drifte disse innenfor den rammen som blir gitt. Nå er det imidlertid behov for å justere opp budsjettet for 2023 for å ta inn noe av den ordinære lønns- og prisveksten, for å sikre forsvarlig drift.

Det er knyttet store kostnader til pensjon for Fauske kommune. Stort sett er KLP monopolist på å gi tilbud om pensjon til kommunene. Nå er det imidlertid andre aktører som også kan gi et slikt tilbud. Kommunedirektøren bes derfor innhente tilbud fra andre aktører for kommunens pensjon.

Gjennom aktivt å forvalte kommunens finansporteføljer og å gjennomgå kommunens finans- og økonomireglement, vil kommunen kunne få styrket oversikt/kontroll, blant annet i oppfølgingen av våre lån og kapitalkostnader når økonomiressursene er kommet på plass. Vi forventer en beskjeden reduksjon i utgiftene i økonomiplanperioden. Vi legger inn et forsiktig anslag med 750.000 mindre finansutgifter i budsjett 2023.

Utbytte fra SKS er lagt nokså lavt i kommunedirektørens budsjett ut fra tidligere års utbytter. Vi legger inn en liten økning på utbytte for 2023.

Kommunens eierstrategi ble vedtatt i 2020. Den gir et godt overordnet blikk. For å være en strategisk og god eier, er det også behov for å få forelagt en selskaps spesifikk eierskapsstrategi til kommunestyret.

Flertallet ser positivt på forslaget om å samlokalisere administrative ressurser for å bedre arbeidsmiljø og få en bedre arbeidsflyt. Samtidig vil man kunne redusere noen kostnader jmf. tiltakskortet. Kommunedirektøren bør sette i gang med å forberede flyttingen slik at man er på plass ved inngangen til et nytt år.

Innkjøpsordningen må gjennomgås og sikre at man har oppdaterte avtaler. Kommunedirektøren må se på om en egen innkjøpsordning i samarbeid med Saltdal og/eller Sørfold kan gi besparelser. Det må også tas med muligheten for økt skatteinngang ved at en bedre innkjøpsordning kan åpne for leveranser fra lokale aktører.

Forslag:

11. Kommunestyret ber om en sak om kommunens eierskap og en egen selskaps-spesifikk eierstrategi i 2023.

Politikk:

Politiske godtgjørelser skal gjennomgås i egen sak før neste valg. Samarbeidspartiene er svært fornøyd med at det etter mange års ønske er etablert et nærmiljøutvalg for Fauske sentrum. Kommunedirektøren bes innarbeide tilskudd til tre nærmiljøutvalg i økonomiplanperioden.

Endringsforslag til kommunedirektørens budsjett:

Tiltak	Økt utgift	Økt inntekt
Sikring av kommunale bygge	120 000	
Erkennelse fellesråd	200 000	
Gratis bruk av kommunes anlegg til barn/unge	400 000	
Gratis lørdagsparkering	350 000	
Tilskudd Følvest hus Sultjelma	50 000	
Skolebøyer	300 000	
Finansiell porteføljestyring		750 000
Økt utbytte fra SKS		1 100 000
Psykotekst sykkelstier, Familiens hus	425 560	
SUM	1 845 560	1 850 000

Endringer betalingsregulativ:

- Parkeringsgebyr utfartssteder: Parkeringsavgift pr. døgn opprettholdes til kr. 50,- pr døgn
- Det skal ikke kreves husleie fra LHL så lenge de har en annen gyldig avtale.
- Andre bygg som leies ut til voksenaktivitet skal kartlegges og betales leie for, ut fra markedsleiepris.

Følgende tiltak gjelder for 2023:

SFO på skolefri dager - tiltaket innføres ikke. Finansieres tilsvarende ved økt inntekt fra havbruksfondet for 2023

Tiltak 1853: Familiens hus, integreringsavdeling: reduksjon av 0,2 årsverk iverksettes ikke. Finansieres ved økt integreringstilskudd som følger med økt antall flyktninger til Fauske

Tiltak 1847 NAV - SISO Vekst - redusert nivå medfinansiering kan ikke innføres for 2023 da det er 1 års oppsigelse på avtalen. Innføres ikke. Finansieres tilsvarende ved økt inntekt fra havbruksfondet for 2023.

100/22: Grunnrenteskatt på havbruk – Høring

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til innstilling.

Kommunestyre 14.12.2022:

Behandling:

K-styresak 075/22 - Grunnrenteskatt på havbruk - høring, foreslått av Ole Tobias Orvin, Sosialistisk Venstreparti

Fauske kommunestyre støtter forslaget om å innføre grunnrenteskatt på havbruk for å sikre en god omfordeling. Kommunestyret forutsetter likevel at kommuner som har lagt til rette for havbruk, blir hovedmottaker av de nye skatteinntektene, og at det totale skattetrykket for næringen innrettes slik at næringen ikke forhindres fra fortsatt investeringer og bidrar til lokal verdiskaping.

Forslag Uttalelse fra Fauske kommunestyre, foreslått av Kathrine Moan Larsen, Arbeiderpartiet

Forslaget om å innføre grunnrenteskatt på havbruk støttes av Fauske kommune, men skatten må justeres slik at både næringen og vertskommunene får vilkår som gjør at utviklingen langs kysten kan fortsette, og arbeidsplasser sikres.

De minste selskapene må skjermes, gis gunstige forhold slik at mangfoldet i næringen opprettholdes. Næringen er svært viktig for lokalsamfunnene langs kysten vår. Innretningen på grunnrenteskatten må sikre at summen av alle skatter og avgifter fortsatt gjør det mulig for selskapene å investere både på hav og land. Rammebetingelsene må være forutsigbare og det er viktig at den ikke hemmer verdiskapningen langs kysten samt at norsk eierskap ivaretas.

Felleskapets ressurser skal forvaltes på en bærekraftig måte over tid og verdiene skal skape ringvirkninger lokalt og nasjonalt langs vår langstrakte kyst.

For Fauske kommune som vertskommune for en lokal familieeid hjørnesteinsbedrift, er det svært viktig at det totale skattetrykket ikke hemmer bedriftens videre vekst og utvikling. Bedriftens utvikling gir i tillegg ringvirkninger til lokal industri og entreprenørbedrifter som bidrar til arbeidsplasser og skatteinngang til kommunen. Bedriften har investert betydelig i ny teknologi og anlegg de siste årene og er en viktig og betydelig arbeidsplass i vår kommune. Generelt har laksenæringa utviklet og investert enormt i nye anlegg og ny teknologi, noe som har gjort næringa til verdensledende innenfor lakseproduksjon. Det er viktig at næringen også har mulighet til å være et lokomotiv internasjonalt i teknologiutvikling også i fremtiden. Vertskommunene må få sin rettmessige andel av grunnrenteinntektene som legger til rette for havbruk og har stilt naturressursene til disposisjon for felleskapet. Det er viktig at kommunene får økonomisk handlingsrom til å være med å bidra og utvikle næringen videre. Det må sikres at vertskommunene og vertsfylkene får minimum 60 % av grunnrenteinntektene og at disse ikke inngår i skatteutjevningen over inntektssystemet.

Høringsuttalelse -Grunnrenteskatt på havbruk, foreslått av Per-Gunnar Kung Skotåm, Rødt

1. Fauske Kommunestyre er for innføring av grunnrenteskatt på havbruk, og ber om at det endelige forslaget til økt beskatning av havbruksnæringen må utformes slik at det totale skattetrykket, herunder grunnrenteskatt, produksjonsavgift, formueskatt og naturressursskatt gjør at mangfold, norsk eierskap, forutsigbare rammevilkår, miljøteknologisk utvikling og verdiskaping ivaretas.
2. Grunnrenten må innrettes slik at det også i fremtiden er mulig å investere i industrianlegg både i hav og på land, for å sikre utvikling av eksisterende og nye helårige arbeidsplasser langs kysten.
3. Beskatningen må innrettes slik at de minste selskapene skjermes.
4. Det endelige forslaget må sikre at vertskommuner og vertsfylkeskommuner får minst 60% av grunnrenteinntektene, og at disse ikke inngår i skatteutjevningen over inntektssystemet.

Varaordfører foreslo:

Saken utsettes til i morgen.

Varaordførers utsettelsesforslag ble enstemmig vedtatt.

KOM- 075/22 Vedtak:

Vedtak:

Saken utsettes til i morgen.

Behandling:

Helhetlig forslag fra FrP, foreslått av Cassandra Eleni Bredrup Petsa, Fremskrittspartiet

Fauske kommune ber regjeringen om å utsette en eventuell innføring av grunnrenteskatt, samt at en går i dialog med næringen om fremtidens skattelegging av havbruksnæringen. Fauske kommune ber om at det endelige forslaget til økt beskatning av havbruksnæringen må utformes slik at det totale skattetrykket, herunder en eventuell grunnrenteskatt, produksjonsavgift, formueskatt og naturressursskatt gjør at mangfold, norsk eierskap, forutsigbare rammevilkår, miljøteknologisk utvikling og verdiskaping ivaretas. Fauske kommune legger til grunn at innrammingen må ha som utgangspunkt at næringen også i fremtiden skal kunne være en god samfunnsbygger ute i distriktskommunene som investere, sysselsetter og vokser.

K-styresak 100/22 - Grunnrenteskatt på havbruk - høring, foreslått av Anne Fagerthun Stenhammer, Sosialistisk Venstreparti

Fauske kommunestyre støtter forslaget om å innføre grunnrenteskatt på havbruk for å sikre en god omfordeling. Kommunestyret forutsetter likevel at kommuner som har lagt til rette for havbruk, blir hovedmottaker av de nye skatteinntektene, og at det totale skattetrykket for næringen innrettes slik at næringen ikke forhindres fra fortsatt investeringer og bidrar til lokal verdiskaping.

Forslag Uttalelse fra Fauske kommunestyre, foreslått av Kathrine Moan Larsen, Arbeiderpartiet

Forslaget om å innføre grunnrenteskatt på havbruk støttes av Fauske kommune, men skatten må justeres slik at både næringen og vertskommunene får vilkår som gjør at utviklingen langs kysten kan fortsette, og arbeidsplasser sikres.

De minste selskapene må skjermes, gis gunstige forhold slik at mangfoldet i næringen opprettholdes. Næringen er svært viktig for lokalsamfunnene langs kysten vår. Innretningen på grunnrenteskatten må sikre at summen av alle skatter og avgifter fortsatt gjør det mulig for selskapene å investere både på hav og land. Rammebetingelsene må være forutsigbare og det er viktig at den ikke hemmer verdiskapningen langs kysten samt at norsk eierskap ivaretas.

Felleskapets ressurser skal forvaltes på en bærekraftig måte over tid og verdiene skal skape ringvirkninger lokalt og nasjonalt langs vår langstrakte kyst.

For Fauske kommune som vertskommune for en lokal familieeid hjørnesteinsbedrift, er det svært viktig at det totale skattetrykket ikke hemmer bedriftens videre vekst og utvikling. Bedriftens utvikling gir i tillegg ringvirkninger til lokal industri og entreprenørbedrifter som bidrar til arbeidsplasser og skatteinngang til kommunen. Bedriften har investert betydelig i ny teknologi og anlegg de siste årene og er en viktig og betydelig arbeidsplass i vår kommune. Generelt har laksenæringa utviklet og investert enormt i nye anlegg og ny teknologi, noe som har gjort næringa til verdensledende innenfor lakseproduksjon. Det er viktig at næringen også har mulighet til å være et lokomotiv internasjonalt i teknologiutvikling også i fremtiden. Vertskommunene må få sin rettmessige andel av grunnrenteinntektene som legger til rette for havbruk og har stilt naturressursene til disposisjon for felleskapet. Det er viktig at kommunene får økonomisk handlingsrom til å være med å bidra og utvikle næringen videre. Det må sikres at vertskommunene og vertsfylkene får minimum 60 % av grunnrenteinntektene og at disse ikke inngår i skatteutjevningen over inntektssystemet.

Høringsuttalelse -Grunnrenteskatt på havbruk, foreslått av Per-Gunnar Kung Skotåm, Rødt

1. Fauske Kommunestyre er for innføring av grunnrenteskatt på havbruk, og ber om at det endelige forslaget til økt beskatning av havbruksnæringen må utformes slik at det totale skattetrykket, herunder grunnrenteskatt, produksjonsavgift, formueskatt og naturressursskatt gjør at mangfold, norsk eierskap, forutsigbare rammevilkår, miljøteknologisk utvikling og verdiskaping ivaretas.
2. Grunnrenten må innrettes slik at det også i fremtiden er mulig å investere i industrianlegg både i hav og på land, for å sikre utvikling av eksisterende og nye helårlige arbeidsplasser langs kysten.
3. Beskatningen må innrettes slik at de minste selskapene skjermes.
4. Det endelige forslaget må sikre at vertskommuner og vertsfylkeskommuner får minst 60% av grunnrenteinntektene, og at disse ikke inngår i skatteutjevningen over inntektssystemet.

SV's forslag ble trukket.

FRP's forslag fikk 3 (3FRP) stemmer og ble forkastet.

R's forlag fikk 15 (5H, 1KRF, 2R, 5SP, 2SV) stemmer og ble vedtatt.

AP's forslag fikk 9 (9AP) stemmer og ble forkastet.

KOM- 100/22 Vedtak:

Vedtak:

1. Fauske Kommunestyre er for innføring av grunnrenteskatt på havbruk, og ber om at det endelige forslaget til økt beskatning av havbruksnæringen må utformes slik at det totale skattetrykket, herunder grunnrenteskatt, produksjonsavgift, formueskatt og naturressursskatt gjør at mangfold, norsk eierskap, forutsigbare rammevilkår, miljøteknologisk utvikling og verdiskaping ivaretas.
2. Grunnrenten må innrettes slik at det også i fremtiden er mulig å investere i industrianlegg både i hav og på land, for å sikre utvikling av eksisterende og nye helårlige arbeidsplasser langs kysten.
3. Beskatningen må innrettes slik at de minste selskapene skjermes.
4. Det endelige forslaget må sikre at vertskommuner og vertsfylkeskommuner får minst 60% av grunnrenteinntektene, og at disse ikke inngår i skatteutjevningen over inntektssystemet.